

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX

Kaina 60 c.

ŠEŠTADIENIS - SATURDAY, RUGPJŪTIS - AUGUST 26, 1989

Nr. 167

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Baltijos kelias

Pasisako estų, latvių ir lietuvių tautos

Vilnius, 1989 rugpjūčio 24. (LIC) — Estijos Liaudies Frontas paruošė bendrą trijų Baltijos tautų pareiškimą Molotovo-Ribbentropo paktą 50 metų sukakties paminėjimo proga. Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio seimas, susirinkęs 1989 rugpjūčio 23 d. Vilniuje, patvirtino šį „Baltijos kelio“ pareiškimą bei pataisus.

Pareiškimo tekstas

1939 metų rugpjūčio 23-oji — diena, sužeidusi dešimtis tautų ir valstybių. Kai kurios šių žaizdų kraujuoja ir dabar.

Hitlerio ir Stalino sudarytas paktas atvėrė kelią Lenkijos valstybės užpuolimui. Sutarties dalyviai ją sunaikino ir pasidalijo. Hitlerio-Stalino paktas įjungė tris Baltijos valstybes į Tarybų Sąjungos interesų sferą. Šio paktą pasekmėje trys šalys — Tautų Sąjungos narės — buvo Raudonosios Armijos okupuotos. Liovėsi egzistavę trys nepriklausomos valstybės. Tarybų Sąjunga padarė viską, kas nuo jos priklausė, kad ištrintų Estijos, Latvijos ir Lietuvos respublikas iš žemėlapių ir Europos atminties, iš bibliotekų ir vadovėlių, kad neliktų joms vietos jūsų teisingumo suvokime ir jūsų širdyse, jūsų nerime ir rūpestiuose. Daugelis leido užmigyti savo sąžinę, susitaikė su tuo, kad Hitlerio-Stalino paktui lemta galioji iki šio tūkstantmečio pabaigos...

Todėl mes, trys Baltijos tautos kreipiamės šiandien, šio sanderio penkiasdešimtmečio dieną, į Europos ir viso pasaulio visuomenę, būdamas giliai įsitikinę, kad demokratinė dauguma išsaugojo moralinį ryšį, teisingumo jausmą ir norą tarti kartu su mumis: nusikalstamas Hitlerio-Stalino paktas turi būti anuliuotas! Hitlerio-Stalino paktą ir slapto protokolą esmė glūdi imperialistinėje įtakos sferų tarp dviejų didžiųjų valstybių pasidalinime. Šiuo nusikalstamu sanderiu Tarybų Sąjunga vienašališkai sulaužė visas tarptautines sutartis, sudarytas su Baltijos respublikomis, pažeidė istorinę Baltijos tautų apsisprendimo teisę, pateikė Baltijos respublikoms grubius ultimatumus, okupavo jas savo skaitlingesne kariuomene, karinės okupacijos ir žiauraus politinio teroro sąlygomis įvykdė prievartinę jų aneksiją. Hitlerio-Stalino paktai bei slaptieji jų protokolai, tebegaliojantys ir šiandien, buvo ir lieka nukreipti prieš kitas valstybes, dar daugiau — buvo ir lieka nukreipti į jų suvereniteto bei nepriklausomybės sunaikinimą.

Šiandien, šio sanderio pusės amžiaus metinių dieną, mes norime priminti viso pasaulio tautoms, kad tarptautinės teisės požiūriu tokios sutartys yra nusikalstamos ir nebegaliojančios nuo jų pasirašymo momento. Šio fakto, kurį imperializmo apologetai ir raudonieji fašistai beveik užmiršti, žinojimas palaikė mus, padėdamas išlikti, nepaisant valstybinio teroro ir sisteminio genocido, trukusio dešimtmečiais. Ištikimybę demokratijai ir žmogaus teisėms mes saugojome ir tais metais, kai kolonijinė valdžia, remdamasi imperijos interesais, iškėlė sau tikslą fiziškai išnaikinti Baltijos tautos masinių žudynių, šimtų tūkstančių žmonių tremimo į Sibirą ir mūsų miestų, kaimų, gamyklų, mokyklų, visos kultūros kryptingo asimiliavimo keliu.

Hitlerio-Stalino paktas po senovei formuoja ir šiandieninė Europa, kadaise bendrą visiems mums. Tačiau mes įsitikinę, kad Europos visuomenė ir demokratinės jėgos Rytuose prisijungs prie Estijos, Latvijos ir Lietuvos reikalavimų anuliuoti šį paktą ir jo slapto protokolus, kaip negaliojančius nuo pat pasirašymo ex tunc. Tik šiuo atveju Europa pagaliau išsilaisvins nuo paskutinių kolonijų — hitlerizmo-stalinizmo epochos palikimo, ir Baltijos tautos išgytų tvarkytą savo likimą laisvo apsisprendimo pagrindu.

Į Baltijos problemą galima nekreipti dėmesio, tačiau ji nuo to nedings savaime. Mums ji — mūsų neatimamų ir nenusavinamų žmogaus teisių problema, jums — dvigubą moralės ir saugumo problemą; šiaip ar taip, mums teks kartu ją spręsti tarptautinės teisės principų ir normų pagrindu. Bendrųjų Europos namų prielaida yra teisė į laisvą visų Europos tautų apsisprendimą. Ieškodamas taikaus savo valstybingumo atkūrimo galimybių, Baltijos tautos ieškojo kelių, kurie atitiktų tiek Estijos, Latvijos ir Lietuvos, tiek ir Tarybų Sąjungos interesus, o taip pat užtikrintų pasitikėjimą rytdienai šiaurės Europai. Mes laikomės nuomonės, kad stabilumas Baltijos jūroje turi remtis sutarčių sistema, galiojusia iki 1939 metų, paremta taikiomis sutartimis, sudarytomis tarp mūsų šalių 1920 metais. Mes ieškome sprendimo, ir mūsų atrastą sprendimą pavadiname Baltijos keliu.

Baltijos kelias yra parlamentinis kelias į taikų mūsų valstybingumo atkūrimą.

Baltijos kelias nekelia pavojaus niekam.

Baltijos kelias užtikrina socialinę apsaugą, pilietines teises ir ekonominę pažangą visoms be išimties Baltijos tautoms.

Baltijos kelias yra demokratijos kelias.

Baltijos kelias — tai vienintelis kelias į laisvę, lygybę ir brolybę, kuris eina bendros mūsų Baltijos jūros krantais.

Iš Antrojo pasaulinio karo pelenų atgimė visi kaimai, miestai ir valstybės — iškylus tik tris Baltijos respublikas, kurios buvo Tautų Sąjungos sudėtyje. Ar jūs nepajutote, kad mūsų nėra? Šiandien, beveik po pusimčio metų, mes kviečiame visus mūsų draugus — tiek šiaurėje, tiek pietuose, tiek rytuose, tiek vakaruose: Baltijos tautos vėl stovi ant Europos slenkstio. Šiandien Europa sveikina mus kaip savo prarastus sūnus. Tačiau mes patys niekad

Vienas vaidas Vilniuje, kurį užsienio žinių agentūra perdavė laisvajam pasauliui. Plakate: „Likviduoti sovietų-nacių pakto padarinius!“, 1939 m. Ribbentropo-Molotovo paktas įteisino rusišką okupaciją Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje“. Šalia matyti giliu su dalgio raudonos spalvos rūbais, trys jaunuoliai, apsirėngę kalinių rūbais, o apatėje dvynukai — Hitleris ir Stalinas.

Kad neišvestų iš kelio

Havana. — Reuterio žinių agentūra praneša, jog Kubos Komunistų partija uždraudė čia skaityti du Sovietų Sąjungoje leidžiamus laikraščius, kurie skleidžia „buržuazinę demokratiją ir Amerikos gyvenimo būdą“. Tuos kaltinimus sovietų spaudai iškelia oficialus Kubos laikraštis „Granma“ savo redakcijos vedamajame straipsnyje. Todėl savaitraštis „Maskvos žinios“ ir mėnesinis žurnalas „Sputnik“ esą „iteisina buržuazinę demokratiją, kaip aukščiausią liaudies dalyvavimo formą ir pasakiškai kelia Amerikos gyvenimo būdą“.

Editorialas kaltina visus tuos, kurie paneigia partijos rolę vadovauti Sovietų Sąjungos gyvenimui, smerkia daugelio partijų sistemą arba nori leisti įstatymus. Negalima esą laisvai leisti užsienio investavimams daryti, nusikaltimas yra leisti privačią nuosavybę ir dar daug išsikačiuoja kitų sovietišku nuodėmių, kurios nepatinka diktatoriui Castro. Jis pasakė, kad Kuba laikysis savo politikos, nežiūrint Gorbaciovo vedamos laisvėjimo politikos.

Minėtas editorialas pareiškia, jog abu tie Sovietų laikraščiai skelbia, kad Sovietų Sąjunga neturinti savo istorijos ir viską esą reikia pradėti iš pradžių. Jie esą užmiršo būti dėkingi tiems, kurie iškėlė Sovietų galybę

pasaulyje. Todėl negalima daugiau, kad tie laikraščiai būtų platinami Kuboje, nes tie, kurie nėra tvirti komunistinėje ideologijoje, gali būti „išvesti iš kelio“.

„Pravdos“ patarimas

Moskva. — Baltijos valstybių sąjūdžiai turėtų atsisakyti savo „atsiskyrimo nuotaikų“ ir pradėti vesti derybas su Sovietų vyriausybe, kad pasiektų daugiau nepriklausomybės, rašo ketvirtadienį Komunistų partijos dienraštis „Pravda“.

„Pravda“, prisimindama buvusias prieš Molotovo-Ribbentropo paktą per Baltijos valstybes grandine nusitesusias demonstracijas, sako, kad Lietuvai, Latvijai ir Estijai gali būti ir kitas pasirinkimas. Straipsnyje rašoma, kad „joms partijos reformos jau suteikė daugiau nepriklausomybės Sovietų Sąjungos rėmuose ir tik reikia sąžiningo ir draugiško darbo“ tam įgyvendinti.

— Estijoje minint tragiškąją 1939 m. sukaktį ir Taline pradedant Baltijos tautų didžiąją protesto demonstraciją, buvo estiškai perskaitytas JAV senatoriaus Donald Riegle laiškas, kuriuo jis pasisako už tų valstybių nepriklausomybę.

nelaikėme savęs prarastais. Paduokime vieni kitiems rankas ir ženkime pirmyn vien bendru keliu:

Baltijos kelias tai Europos kelias, Baltijos kelias — tai paskutinis kolonijinių teritorijų išlaisvinimo Europoje kelias. Baltijos kelias — mūsų bendrą namų pastatymo kelias.

Broliai ir seserys Rytuose ir Vakaruose! Mes pasiruošę užmiršti jūsų dvigubą moralę, jeigu jūs rasite savyje drąsos pareikalauti tarptautinės teisės principų įgyvendinimo ne tik Afrikoje ir Azijoje, bet ir Europoje. Sujunkime savo balsus ir pareikalaukime Hitlerio-Stalino paktų ir jų slapto protokolų pripažinimo teisiskai negaliojančiais nuo jų pasirašymo momento, pripažinkime Estijos, Latvijos ir Lietuvos aneksijų neteisėtumą ir netaislingumą! Mes jau pasiruošę, mes einame.

Vilnius, 1989 m. rugpjūčio 23 d.

TRUMPAI IŠ VISUR

— New Yorke prie Jungtinių Tautų budėjimą Molotovo-Ribbentropo 50 metų kriminalinės sukakties proga suorganizavo Jūrąte Bendoriūtė-Vizbarienė, Asta Pečiūraitė, Aldona Kepalaitė ir Vida Kristolaitytė. Jos budėjo visą dieną iki 6 val. vak. Išdalino apie 1,000 Liet. Bendruomenės paruoštų lankstinukų. Joms padėjo Vladas Anauskas, atvykęs iš Lietuvos, Elena Čiurlytė-Barnet ir kt. Budėjimas, nors ir be kitų tautybių pagalbos, laikomas pavykšiu, nes ji minėjo radioj ir TV.

— Lenkijos naujasis premjeras T. Mazowiecki tuoj po patvirtinimo parlamente pasakė, kad jis pirmiausia turi paskambinti dviem žmonėms — popiežiui Jonui Pauliui II ir Lech Walesei.

— Čekoslovakijoje policija mus žmones gatvėse, kurie susirinko paminėti 21-ją sovietų invazijos sukaktį masinėmis demonstracijomis Prahoje. Žmonės skandavo: „Laisvės, laisvės! Tegyvuoja laisvė, tegyvuoja Lenkija“, norėdami pabrėžti reformų reikalingumą savo krašte.

— New Yorko valstijos senatorius Alfonse D'Amato atsiuntė lietuviams skirtą pareiškimą, kuriuo jis tvirtai pasisakė už Lietuvos ir kitų dviejų Baltijos valstybių nepriklausomybę. Jis yra Helsinkio komisijos narys ir rašo: „Mes visi žinome invazijų tamsią istoriją, klastotus rinkimus, marionetines vyriausybes ir rusifikacijos nacių-sovietų pakto eigę“.

— Lenkijoje parlamento patvirtino buvusį komunistų kalinį Tadeusz Mazowiecki naujuoju ministru pirmininku. Istoriniame balsavime 378 parlamentarai pasisakė už jį, 7 prieš ir 41 susilaikė.

— „Washington Times“ savo vedamųjų puslapyje rugpj. 23 d. spausdina puikų Francis Loevenheim ir Ken Adelman straipsnį su dviem didėlemis Stalino ir Hitlerio iliustracijom.

— Sovietų Sąjungos vyriausybė pasveikino išrinktąjį Lenkijos premjerą ir greitai užmezgė ryšius, o savo visuomenei pristatė jo išrinkimą premjeru kaip politinę „naujanąbę“ Rytų Europoje.

— Sun-Times redakcija savo vedamuoju straipsniu pasisakė už Baltijos valstybių nepriklausomybę. Niekas netiki net Sovietų Sąjungoje, kad Baltijos kraštai norėjo būti sovietų dalimi.

Baltijos tautų jaunimas su Lietuvos, Estijos ir Latvijos vėliavomis Taline įvykusiame tautinių sąjūdžių suvažiavime.

Baltijos grandinės reakcija

Pakeliui į laisvę

Žingsnis po žingsnio

Vilnius. Maždaug du milijonai žmonių susiėmė rankomis nenutrūkstama grandine nuo Vilniaus per Panevėžį iki Rygos Latvijoje ir Ainazi miesto ir Estijoje nuo Viljandi miesto iki pat Talino, vaikai, jauni tėvai ir vyresnio amžiaus žmonės beveik 400 kilometrų su juodais kaspinais ir žvakutėmis bei vėliavomis pareiškė istorinį, dar pasaulyje nebūtą, protestą prieš Sovietų Sąjungos okupaciją Baltijos kraštuose, paminėdami Stalino-Hitlerio 1939 m. pasirašytą nepuolimo sutartį su slaptais protokolais, įgalinusiai Hitlerį užpulti Lenkiją ir pradėti II Pasaulinį karą ir Staliniui užgrobti Estijos, Latvijos ir Lietuvos valstybes dar prisijungiant ir Moldaviją.

Pasirašytos dviejų diktatorių sutartys reiškia toms tautomis tragediją, tačiau grandinės žmonės nebuvo liūdesio, jų veidai triumfavo ir matėsi tautinis išdidumas ir kultūrinis palikimas, rašo AP žinių agentūra, pranešdama įvairiems laikraščiams. Po šio unikumo, nuo Lietuvos sostinės Vilniaus iki Estijos sostinės Talino, pakeleje paliko gėlių juosta ir viltis, kad šios valstybės atgaus savo turėtas valstybines nepriklausomybes, rašo užsienio žurnalistas, stebėjęs šią demonstraciją iš pravažiuojančių mašinų per tų respublikų kaimus ir miestus. Baltijos respublikos tą dieną nedirbo.

Pradžios žodis

Reuterio korespondentui Elea Jašinskienė, 65 m. amžiaus moteris, pasakė: „Tai yra labai svarbus istorinis momentas, dvasinis momentas. Tai parodo, jog mes visi sutinkame, kad nepriklausomybė yra mūsų tikslas“. O Latvijoje jam Latvijos Liaudies Fronto atstovas Janis Jurkens kalbėjo: „Sovietų politika čia yra paprasta kolonijinė valdžia. Mes pažinome laisvę ir jos negalima atimti įstatymais ir dekretais“. Prie Laisvės paminklo Rygoje buvo padėta ir lenkų Solidarumo vardu gėlių vainikas. Estijoje dažnai skambėjo žodis: „Vapadus! Vapadus! (Laisvė!).“

„Nusikaltėlių“ gaudymas Britanijoje

Los Angeles. — Simon Wiesenthal centro istaiga pareiškė pasitenkinimą, jog Britanijos karo reikalų komisija išleido pranešimą, kad pritaria jos norui išaiškinti nacių karo nusikaltėlius, kurie apsigyveno po II Pasaulinio karo Britanijoje. Pranešimą išleido Britanijos vidaus reikalų sekretorius Douglas Hurd; esą pakankamai pagrindo, kad būtų pradėti apkaltinimai šešiams karo nusikaltėliams gyvenantiems Britanijoje. Tiesiami tyrinėjimai dar 120 bylų. „Mes manome, jog šiandieninis pranešimas yra didelis teisingumo laimėjimas“, pasakė rabinas Marvin Hier, kuris pristatė 1986 m. sarašą britams Londone. Wiesenthalio centras privertė britus imtis akcijos. Rabinas Hier dar pasakė: „Mes dabar kreipiamės į Britanijos parlamento narius, kad greitai pakeistų krašto įstatymą, kad tie nusikaltėliai pagaliau būtų patraukti teisybes suolan“.

Prancūzų žinių agentūra savo korespondento perduotame reportaže pranešė Lietuvos vyriausybės dar toliau nueitą žingsnį, paskelbiant, jog tie protokolai yra „nusikaltimas“ ir kad Lietuvos parlamento balsavimas įsijungti į Sovietų Sąjungą tuoj po to, kai Sovietų okupacinė kariuomenė užėmė kraštą, buvo „prievartos aktas ir turi būti atšauktas“. Sąjūdis, sako ta žinių agentūra, priėmė trečiadienį rezoliuciją, iki šiol stipriausią, reikalaujančią teisės pasirinkti savo nuosavą socialinę ir politinę sistemą. Žurnalistas sako, jog tai nebetoli nuo atsiskyrimo nuo Maskvos. To esą dar nepadarėta, kad nebūtų išaukšta staugaus konflikto su Maskva, kas galėtų privesti prie pralaimėjimo. „Mes nenorime statyti į pavojų Gorbaciovo valdymo pagrindus arba rizikuoti vienas prieš vieną kovoti su konservatoriais Maskvoje“, sako Arvydas Juozaitis. Sąjūdis tarybos narys. „Todėl mes žengiamo žingsnį po žingsnio“.

Bet korespondentas rašo, kad jis kalbėjosi ir su „Vienybės“ grupės atstovu Juri A. Griškovsky, kuris jam pasakė, kad bijo lietuvių tautininkų, kurie gali paskelbti nepriklausomybę nuo Sovietų Sąjungos dar šiais metais. Jis pasakė jam, kad jie to nemori, bet jei tai įvyktų, tai Gorbaciovas įsikisėtų ir sustabdytų Sąjūdį. Griškovsky jam sakė, kad ta „Vienybė“ turinti 120,000 narių Lietuvoje.

Puolamas Sąjūdis

New York Times Maskvos biuro korespondentė Esther B. Fein rašo, jog Vilniuje 220 naujų Sąjūdžio tarybų pasisakė už „sukūrimą nepriklausomos demokratinės Lietuvos respublikos be politinio kultūrinio ir administracinio subordinavimo Sovietų Sąjungai“. Tad ketvirtadienio „Pravdoje“ Sąjūdis buvo griežtai kaltinamas noru nutraukti ryšius su Maskva. „Pravdos“ vedamajame straipsnyje buvo pasisakyta prieš Sąjūdžio vadus ir jų simpatikus Lietuvos Komunistų partijoje, kurie, esą, yra buvę nacių kolaborantai.

Užsienio žurnalistai sako pasigėdę policininku tuo metu, kai vyko Baltijos žmonių susijungimo grandinė — išlikioje protesto pareiškimo demonstracijoje neįvyko jokių nemalonumų. Ji prasidėjo 7 val. vak. ir truko 20 minučių.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 26 d.: Zeferinas, Aleksandras, Adelinda, Algintė, Gailutis.

Rugpjūčio 27 d.: Cezarijus, Monika, Gaudas, Aušrinė, Eutalija, Tolvidas, Vizgirdas, Tautgaila.

Rugpjūčio 28 d.: Augustinas, Hermentas, Steigvilė, Tarvilas.

Rugpjūčio 29 d.: Adolfas, Sabina, Ipatijus, Barvydas, Gaudvydė, Beatričė, Svajonė, Lameika.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:10, leidžiasi 7:36. Temperatūra šeštadienį 86 l., sekmadienį 88 l., pirmadienį 78 l., antradienį 74 l.

REDAGUOJA Jonas Žadeikis. Informacinę medžiagą ir nuotraukas siųsti: 4048 W. 91st Pl., Oak Lawn, IL 60453. Tel. 312-424-4150.

KRYŽIUS ĖJO PER LIETUVĄ

SAULIUS GALADAUSKAS

„Nėra gero medžio, kuris megztų blogus vaisius, ir vėl — netikusio, kuris megztų gerus vaisius. Kiekvienas medis pažįstamas iš vaisių. Nuo usnių niekas nerenka figų, o nuo erškėčių neskina vynuogių. Geras žmogus iš gero savo lobyno ima gera, o blogasis iš blogo lobyno ima bloga. Lūpos kalba tai, ko pertekusi širdis“. (Lk 6, 43).

(Tėsinys)

Lietuvoje Paberžę žino kone visi, kaip ir Paberžės kleboną, Sibiro „kurortus“ išbandžiusi vienuolė kuniga Dobrovolskį, garsųjį Tėvą Stanislovą. Ši didžiulio talento ir erudicijos, įvairiapusiškai patraukli asmenybė visu savo gyvenimu liudija Viešpatį. Jo dideliu muziejumi paverstos kapinės, bažnyčia ir klebonija, o ir jo paties dvasios gėlmės iš visos Lietuvos sutraukia tiek maldininkų, Dievo ieškančių jaunimo, dvasininkų ir paprasčiausių turistų, kad net keista, kaip dar Paberžės neužplūdo kooperatininkai bei kitokie prekybininkai su savo ne per daug įvairiomis, bet užtat ganėtinai brangiomis prekėmis ir kitokiomis paslaugomis. Tikriausiai prekybininkai Lietuvoj labai gerai žino Šv. Raštą, o ypač tą vietą, kur pasakytas: „Susukęs iš virvūčių rimba, jis išvijo visus juos iš šventyklos, išvarė avis ir jaučius, išbarstė keitėjų pinigų, išvartė stalus“. (Jn. 2, 15).

Paberžę traukia žmonės savo viską permelkusia dvasia. Čia, rodos, net ir daiktai turi sielą. Paberžėje ar tik ne vienintelė bažnyčia Lietuvoje, kur nėra to įkyriai pigaus elektrinio apšvietimo, gadinančio vaizdą ne vienoje Lietuvos bažnyčioje, kurių daugelis buvo statytos, kai čia elektros dar nebuvo.

Paberžės bažnyčios Svirskio darbo altorių apšviečia žvakės ir virš altoriaus esantis vitražas. Šis paslaptingas apšvietimas, i sienas atremti Svirskio pakelių kryžiai ir koplytstulpiai bei seni talentingų liaudies meistrų tapyti paveikslai sukuria mistinę nuotaiką ir įgalina susikaupti.

Klebonijoje nuolat gyvena keliolika žmonių, suvažiavusių iš įvairių Lietuvos vietų, o kartais ir iš toliau. Kas nenorėtų pagyventi muziejuje ir dar tokiame, kur lubos — varpelių kolekcija, viena siena padaryta iš varinių puodų, kitoje — lenty-nose išrikuoti senoviniai virdučiai, „samovariai“ bei kitokie rakandai; dar kita siena nukabinta senais kryžiais-saulėmis nuo senų koplytstulpų; dar kita — įvairiausi raktai, dar kita — spynos ir taip toliau... paveikslai, skulptūros, kryžiai, knygos... Svirne bažnytinio rūbų ir liaudies skulptūrų muziejus.

Tėvas Stanislovas, pats puikus kalvis ir skulptorius, pasitelkęs meistrus, sutvarkė Paberžės kapines — dabar ir tos jau muziejus po atviru dangumi.

Todėl, manau, nereikia aiškinti kodėl Paberžėje nutarė apsigyventi kiek ilgiau nei kitur ir čia švesti Jonines. Tėvelis iš kūrėno portį, ir mes labai džiaugėmės, galėdami po kelionės išsimaudyti. Kita diena emėmės darbo. Nuo darbo Paberžėje neišsisuka niekas. Moterys tvarkė aplinką, mes įnešėme žolę ir ruošėme Joninių

laužą, kurį sukvėmė didžiulį — dviejų aukštų vyrų ūgio. Beje, tą dieną buvo penktadienis, ir mes valgėme tik duoną su vandeniu, o kai kurie apsiėjo ir be duonos.

Vakare, susižinoję, kad maldininkai sutinka Jonines pas tėvą Stanislovą, Paberžę užplūdo žmonės. Seni ir jauni, bet daugiau jauni. Kleboniją apsupo automobiliai ir autobusai. Iš Vilniaus atvažiavo jauna mokytoja ateitininkė Dalia Čiočytė su drauge, susitikau čia ateitininkų iš Panevėžio, aktyvių krikščionių iš Palangos. Atvyko jauni kunigai — Antalieptės klebonas Algirdas ir Gruzdžių klebonas kun. Aleksandras, o su jais Laimutė Juozaitienė (Arvydo žmona) su sūneliu. Tad prie Paberžės Joninių laužo tą naktį, galima sakyti, buvo rinkusi visa Lietuva. Pradėjom Šv. Rašto skaitymą, po to kalbėjo Dalia ir Vaidotas, o paskui dainos per naktį naktele. Čia nepakeičiamas pasirodė kun. Algirdas Daukyns.

Mažai tą naktį temiojome, nes kėlėmės anksti rytą ir, Tėvelio palaiminti, leidomės kelionę. Nuojo kryžiaus šventinime Paberžėje neteko dalyvauti, nes jo kol kas dar nepastatė. Tėvas Stanislovas paaiškino, kad jis per savo gyvenimą kryžių pastatęs jau labai daug. Mums atrodė, kad dar vienas kryžius Paberžėje būtų tilpęs,

Kraštotylininkai — žygeiviai lankosi Krokialaukyje, 19 amž. ūkininko sodyboje.

ATEITININKŲ STUDIJŲ DIENŲ BELAUKIANT

Algimantas Gureckas kalbės apie Karaliaučiaus srities reikšmę Lietuvos kelyje į nepriklausomybę. A. Gureckas yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos narys. Jis ne kartą savo svairiu žodžiu yra vertinęs Lietuvos politinę padėtį.

Gabija Petrauskienė suorganizavo simpoziumą: „Atgimstanti Lietuva ir išeivija“, kuris čia švesti Jonines. Tėvelis iš kūrėno portį, ir mes labai džiaugėmės, galėdami po kelionės išsimaudyti. Kita diena emėmės darbo. Nuo darbo Paberžėje neišsisuka niekas. Moterys tvarkė aplinką, mes įnešėme žolę ir ruošėme Joninių

laužą, kurį sukvėmė didžiulį — dviejų aukštų vyrų ūgio. Beje, tą dieną buvo penktadienis, ir mes valgėme tik duoną su vandeniu, o kai kurie apsiėjo ir be duonos.

Paberžėje ir jos seimininkai neseniai nemažą dėmesį parodė „Gimtas kraštas“. Bet, esu tikras, kad straipsniais laikraščiuose nebus apsiribota ir kas nors parašys ir knyga (o gal ir ne viena) apie Tėvą Stanislovą ir Paberžę ir nepersimesti žodeliu su Tėvu Stanislovu, tai būti Romoje ir...

Paberžei ir jos seimininkai neseniai nemažą dėmesį parodė „Gimtas kraštas“. Bet, esu tikras, kad straipsniais laikraščiuose nebus apsiribota ir kas nors parašys ir knyga (o gal ir ne viena) apie Tėvą Stanislovą ir Paberžę ir nepersimesti žodeliu su Tėvu Stanislovu, tai būti Romoje ir...

Iš Paberžės išeję anksti rytą, prieš pietus pasiekėme Krekenavą. Ir čia, dar gerokai prieš

miestelį, mus pasitiko Dievą mylintys žmonės; buvo matyti net invalidų vežimėliuose sėdinčių. Gaudžiant varpui, giedodami patraukė per miestelį link bažnyčios. Malonu pastebėti, kad jaunimo nors ir nedaug prisijungdavo, bet pakelėse sutikti sunkaus darbo, degtinės ir tarybinės „laimės“ nualinti žmonės kryžių pagerbdavo sustodami, pakeldami kepurę, santūrius ir susikaupę. Neteko girdėti pajukos ir patyčių, ko, rodos, buvo galima laukti po šitiek metų totalinio žmonių kvailinimo.

Krekenavos bažnyčia garsėja šventu M. Marijos paveikslu ir S. Ušinsko vitražais. Apie paveikslą ir vitražo istoriją mums papasakojo labai malonus ir apsišvietęs Krekenavos klebonas, keliais apėjome M. Marijos paveikslą, kiekvienas su savo intencija, o taip pat ir su bendra — prašydami Lietuvos jaunimui atgimimo. Gal kam keliaisėjimas apie šv. paveikslą atrodo labai viduramžiškai, bet pvz. begimas vietoje (sveikatingumo klube) spoksant į televizorių, beveik niekam neatrodo keistas, arba niekam, pvz. nekyla noras niekinti žmogaus žiūrinčio beisbolą ir šlemščiančio paskrudintas bulves. Deja, gyvenimo praktika rodo, kad žmogus, dažnai būdamas tiek orus prieš Dievą, kad net atskliaupti neįstengia, vienok to orumo neparodo prieš mamoną, kartais prieš jį net pilvą šliauždamas.

Krekenavoje manęs laukė maloni staigmena. Čia sutikau savo buvusią gimnazijos auklėtoją, literatūros mokytoją Ireną Dobkevičienę, kuri išgirdusi, kad mes iš Paberžės eisime į Krekenavą, su savo vyrų atvyko iš Panevėžio mūsų aplankyti. Tai gilaus tikėjimo moteris, sugebėjusi savo tikėjimo niekadoms mokiniams tiesiogiai nerodyti (kitais būtais būvusi pašalinta iš mokyklos), bet mums, savo

Nuotr. Ilonos Laucienės

auklėtiniais, padarė didžiulę įtaką ir už tai, kad aš ieškojau Viešpaties, esu dėkingas Jam ir tokiems Jo ištikimiesiems, kaip mano auklėtoja. Pavertoje Lietuvoje mokytojai lituanistai (dažniausiai baigę universitetą, o ne Aničo antipedagoginį institutą) ir buvo dažniausiai tie, kurie tarybinėje nužmoginimo mokykloje sugebėjo priešintis šiai sistemai taip pasiaukojančiai ir išradinai, kad atėjus metui, Lietuvoje dar radosi daugybė šviesių jaunų asmenybių.

Krekenaviškiai turėjo pasistatę pakelėje gražų kryžių. Mes padėkojome jiems, kad kryžių stato pakelėje, kur žmonės mato, o ne tik šventoriuje, kur ir taip šventumo turėtų pakakti. Kiekvienam kryžiaus meistriui mes išteikdavom Austrijos katalikų Lietuvai padovanotą Šv. Raštą (austrai jį padovanos Lietuvai viso 150 tūkstančių) ir pažadėdavom jį atsiųsti kiekvienam kas pasistatys savo sodyboje ar pakelėje kryžių ir apie tai praneš kurijai. Šv. Raštą išteikdavo ir labai nuosirdžiai, i vietos Dievo mylėtojus! Kreipdavosi mūsų vadas dailininkas Vaidotas Žukas. Taip pat mes ragindavome jaunimą burtis i ateitininkus, dalindavom katalikišką ir Sąjūdžio spaudą. Tą dieną Krekenavoje apie ateitininkus kalbėjo mokytoja Dalia Čiočytė, su mumis, gaila, tegalejusi pabūti tik vieną dieną.

(Bus daugiau)

DR. ELIGIJUS LELIS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIA
4149 W. 63rd St.
Tel. 735-7709
217 E. 127th St.
Lemont, IL 60439
Tel. 257-2265
Pagal susitarimą

DR. RAMUNĖ MACIEJAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills
Tel. 598-2131
Valandos pagal susitarimą

DR. VILIUS MIKAITIS
SEIMOS DAKTARAS IR CHIRURGAS
Family Medical Clinic
217 E. 127 St. — Lemont, IL 60439
Priklauso Palos Community Hospital ir Silver Cross Hospital
Valandos pagal susitarimą
Tel. 257-2265

DR. ROMUALDAS POVILAITIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokas i vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. KENNETH J. YERKES
DR. MAGDALEN BELICKAS
DANTŲ GYDYTOJAI
Pensilvanijos nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Tel. 925-6288
507 S. Gilbert, LaGrange, IL
Tel. 352-4487

Ofs. tel. 598-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6; šeštadieniai pagal susitarimą

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuėmiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėsti, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (šešt. pried)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisitūnčiamos gavus prašymą.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2400

Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-7; antr. ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

DR. ARVYDAS J. DAILIDĖ

DANTŲ GYDYTOJAS
2555 W. Lincoln Hwy. (Hwy. 30)
Olympia Fields, Ill.
Tel. 748-0033
Valandos pagal susitarimą

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Rez. 778-7679 Kab. 582-0221
Valandos susitarus

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ Ignoninems
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsiplėtusiu venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS

DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5835 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS

KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabineta perėmė

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

6132 S. Kedzie Ave., Chicago

WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIA
Valandos pagal susitarimą

DR. VILIJ A. KERELYTĖ

CHIROPRAKTIKA
5522 S. Wolf Rd., Tel. 246-4000
Western Springs, IL
6132 S. Kedzie, Tel. 778-8989
Chicago, IL
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4; 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia i vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts., Ill. Ketr. val. 3-6 v.v.
Tel. 448-1777

Dr. Tumasonio kabineta perėmė

T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA

Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 778-2860, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

PASTANGOS BŪTINOS

Apie laisvę, nepriklausomybę, bent ekonominį savarankiškumą kalbame mes, kalba dar daugiau mūsų broliai tėvynėje. Bet būtina vienai ir kitai tautos daliai prisiminti, kad tėvynė yra okupuota, kad okupantas tebelaiko kariuomenę, kad komunizmo sistema tebeveikia Sovietų Rusijoje ir visuose užgrobtuose kraštuose. Okupacija veikia ir Pabaltijo kraštuose, nors ten jaučiamas laisvėjimas ir žmoniškesnis elgesys su žmonėmis. Išleidimas aplankyti gimines ir draugus šiame krašte ar Kanadoje yra to laisvėjimo išdava. Kartu yra tam tikra prispaustųjų ir ilgai persekiotų atgaiva ir būtinų reikmenų įsigijimas.

Laisvinimo pastangos jas koncentruojant į paskirus veiksmus ejo nuo okupacijos pradžios. Tėvynėje jis reikšėsi aktyvia rezistencija, slapta pogrindinė kova prieš okupanto kėslus, net partizanikiu aštrumu. Dabartyje tos kovos yra apsilusios. Vadinami veiksniai tikrai nuoširdžiai dėjo visas pastangas, kad Lietuva galimai greičiau būtų laisva ir nepriklausoma, galėtų tvarkyti savo reikalus pagal savo išmonę ir galimus.

Dabar ir tais veiksniais mažiau pasitikima. Jų net didžiausios pastangos nepajėgė laisvę priartinti. Vyresnįjį tikėjo, kad dar jie galės grįžti į savo vietas. Jų mintyse buvo galimas konfliktas tarp dviejų didžiųjų — Amerikos ir Sovietų Sąjungos. Bet ir jie šiuo metu jau nesitiki grįžti. Jų amžius po tiek metų gyvenimo svetur neleistų net pajudėti.

Realiesnįjį neskubėjo laisvės iliuzijas taip greitai priartinti ir dėjo dar daug pastangų kovai už laisvės idealus tarp savųjų ir svetimųjų. Nors Jungtinės Amerikos Valstybės nuo pat pradžios laikėsi nepripažinimo de jure inkorporavimo į Sovietų Sąjungą, bet tai buvo tik pasipriešinimas komunizmui, kartu ir prisitaikymas prie pelno, santykių palaikymo ir koegzistencijos.

Daugiau žiūrį į tikrovę, kurią rado šiame krašte ar kitose valstybėse, mėgino ir svetimuosius veikti taip, kad jie geriau pažintų komunizmo kėslus — Sovietų Rusijos pastangas visuotinai įsiviešpatauti. Bet ir jie nenumatė, kad daugelis šios valstybės viršūnės sėdintys norėjo ryšių tik su didelėmis valstybėmis ir komunizmui davė evoliucijos galimumus. Sovietų Sąjungos įtakoje ir sąnacioms tautos, nors vedomoms komunistų, Amerika teikė galimybes tik atsikreipti į Vakarus, kad nereiktų kreiptis tik į Rytus, tik į Sovietų Rusiją. Net sukilimui Vengrijoje esant, Amerika paskubėjo paskelbti savo neutralumą ir pagalbos neteikimo garantiją.

Geriau pažįstą tikrovę nepasitikėjo tik savo jėgomis, kad okupuota tėvynė greitai bus išlaisvinta. Jie daugiau žiūrėjo į svetimuosius, laukė pagalbos ne iš tuoj galimo konflikto, bet iš politikos, viešosios opinijos pasikeitimo, geresnio komunizmo pažinimo Vakaruose.

Ar jie neturėjo nusivilti, kaip ir tie, kurie tikėjo greitu išlaisvinimu, tai jau klausimas, kuri

šiuo metu tegalėtų atsakyti tik patys veikėjai ir patys veiksniai. Veikėjai neturėjo progos pasireikšti savo darbais, nes okupacija buvo ilgesnė, negu tikėjo, veiksniai apmirė, nes jie nematė tikros realybės ir tikro priklausomumo nuo politinių sąlygų.

Ar dabartinis laisvėjimas, kuris eina pamažu ir skirtingai, negu mes laukėme ir tikėjome, nebus mums apgaulingas? Juk dabartiniai veiksmai, pranešimai, atvirumas tėvynėje ir išeivijoje mus apstulbino. Bet taip pat privertė galvoti, žiūrėti, laukti ir būti pasiruošusiems visokiems galimams. Jei reikės mūsų pagalbos, mes turime būti pasiruošę ją teikti. Jei reikės vėl padidinti laisvės siekimo pastangas, taip pat visa išeivija, visi veiksniai turi būti pasiruošę. Jei politika yra galimybė išnaudojimas, tai šiuo atveju dar nėra nei tikros politikos, nei mes galime visas galimybes išnaudoti, kol nežinome tikrųjų okupacinių sąlygų pavergetoje tėvynėje.

Daugelį metų turime ir prisitaikyti prie sąlygų, kurios yra išeivijoje santykiuose su savaisiais tėvynėje. Kultūriniai ryšiai buvo palaikomi kai kurių paskirų asmenų ir net organizacijų. Daugelis net nežiūrėjo, kad tai buvo tik vienos krypties gatvė ir ją galėjo eiti tik bolševikinė propaganda. Ji ejo greičiau ir lengviau, negu konservatyvieji sugebėjo tai sulaukyti.

Negalima jų įtarti pataikavimu komunizmui, gal tik su mažomis išimtimis. Bet tuo metu buvo pavojinga visai išeivijai, juoba laisvinimo pastangoms lietuviško darbo prielaidoje stovintiems veiksniams. Kai kas į tai žiūrėjo tik pro pirštus, bet tai nebuvo gerai pačiai išeivijai ir jos veiklai.

Dabar sąlygos pasikeitė. Persitvarkymo sąjūdis ir daugelis organizacijų judina lietuvišką gyvenimą pavergetoje Lietuvoje. Laisvės spindulius jau neša ir į mūsų tarpą. Meno vienetai pasirodė mūsų tarpe, mūsų meno ansambliai kviečiami pasirodyti tenyškščiams lietuviams. Tai būtina ir naudinga abiem pusėms, bet kartu ir yra nemažai pavojingų momentų. Vieni kitų nesupranta, vieni kitiems yra perdaug svetimi, blogiausia, kad tiek mūsų tėvynėje, tiek atvykę iš tėvynės yra su palydovais. Jie stebi elgesį, darbus, ryšius ir pasirodymus. Taigi dar nėra pasidarie vieni kitiems broliais ir seserimis, bet tik broliai kai kada ir kai kuriose vietose — dažniausiai tik privačiuose susitikimuose.

Išeivija turi žinoti apie tėvynės laisvėjimą, apie savo brolių ir sesių lūkestius. Taip pat turi suprasti ir pavojus, kurie gali okupuotą kraštą ištikti. Šiandien būtina išvystyti ryšius, pagalbą, kultūrinius pasikeitimus, norint pagerinti jų padėtį ir savo pastangas svetimoje žemėje. Negali nutrūkti išeivių veikla. Negali stokoti laisvinimo pastangų ir darbo, taip pat negalima ir savųjų atsižadėti, noro pasidalyti abiejų tautos dalių kūryba. Tai bendras turtas, kuris palaiko gyvą tautą vergijoje ir svetimoje žemėje.

Pr. Gr.

ŠIMTAS METŲ — IDEALAI NEMIRŠTA

Sukaktuvinį „Varpą“ pasitinkant

JONAS DAUGĖLA

„Dešimt metų! O rodos, kad štai tik vakar sutarėme leisti „Varpą“. Bet atmainos, įvykios aplink mus per tą laiką, sulinkusios nuo darbo mūsų pačių strėnos, pasidabruoti nuo rūpestių plaukai, tuojau verčia atsišveikinti, kad ne vienos dienos čia praėita“. Taip prieš pat savo mirtį rašė dr. Vincas Kudirka „Varpo“ Nr. 6 1898 m., prisimindamas „Varpo“ 10 metų sukaktį.

„O dabar jau ir šimtas metų. Ir atmainos per šį dešimt kartų ilgesnį laikotarpį įvyko kur kas didesnės. Kilome ir krito, džiaugiamės savo darbo vaisiais ir savo akimis matėme jų naikinimą... Sukaktuviniam „Varpo“ Nr. 24 1989 m. rašo dabartinis „Varpo“ redaktorius Antanas Kučys. Ir jis patys kelia klausimą: „...o kas tie varpininkai, kurie susispietė apie savo idejų tribūną skelbti ir skleisti tai, kas buvo pradėta Rytprūsioje 1889 metais? Jie buvo ir tebėra tie, kurie savo siekimus keldina iš pirmųjų varpininkų, nes tie idealai nėra pasenę ir kažin ar kada pasens. Ir kaip idejinė karta eina po kartos, uždaviniai ir pareigos pereina iš vienu rankų į kitas“.

Šis sukaktuvinis „Varpas“ tiek savo bendradarbių talkininkų gausių skaičių, tiek jų giliai išmastytoms mintims pateisina redaktoriaus tikėjimą ir vedamajame jo pareikštą viltį.

Naujas „Varpo“ numeris, kuris Chicagoje pasirodė kaip tik iškilmingo sukakties minėjimo išvakarėse, yra išskirtinai kruopščiai šiai progai paruoštas, rūpestingai suredaguotas ir skoningai išoriniai apipavidalintas 264 puslapių leidiny.

Pradžioje yra paskelbti trijų ano metų „Varpo“ bendradarbių ir Kudirkos asmeniško talkininkų — P. Leono, Vairganto ir K. Griniaus — prisiminimai. Jie išryškina jų asmenišką santykį su savo bendramižiumi Kudirka ir jo charakterio būdingus bruožus. Jie iškelia „Varpo“ steigėjo asmenybės pranašumą, lyginant jį su kitais to meto veikėjais. G. Petkevičaitė-Bitė aprašo ir kitą to laikotarpio žymų veikėją ir taip pat „Var-

po“ redaktorių Povilą Višinskį. Jai yra tekę artimai su juo bendradarbiauti to meto lietuviškoje spaudoje. Be to, dar yra paskelbtas ir muz. M. Petrausko straipsnis, kuriame jis išryškina Kudirkos muzikinius gabumus ir jo sukurtą Lietuvos himno muzikinę vertę.

Visi šie straipsniai (išskyrus K. Griniaus) yra perspausdinti iš 1924 m. Lietuvoje išleisto sukaktuvinio „Varpo“, minint dr. V. Kudirkos mirties 25 metų sukaktį.

Tadgi šie straipsniai ir sudaro labai puikiai parinktą šio sukaktuvinio „Varpo“ įžangą. Šių autorių ir ano „Varpo“ bendradarbių prisiminimai nenutrukia grandinę su jungia visą šio „Varpo“ turinį su visais kitais jau šiandieniniais bendradarbiais. Užvertus paskutinįjį sukaktuvinio „Varpo“ puslapį, kiekvienas skaitytojas turėtų likti įtikintas, kad „Žmonės gimė ir mirė, ne vienas laiko sąlygų pagimdytas politinis sąjūdis atsirado ir po kurio laiko dingo, bet yra nemirtingų idejų, kurios išlieka žmonijoje per šimtmečius“ (psl. 6).

Šio „Varpo“ numerį užpildyti, be minėtų perspausdintų straipsnių, redaktoriui pavyko suvesti ir dar 15 bendradarbių. Tai turbūt yra rekordinis vieno „Varpo“ bendradarbių skaičius. Bet dar svarbiau, kad šiame numeryje, be nuolatinių bendradarbių, yra ir eilė visai naujų, kurie „Varpe“, „debiutuoja“, bet šiaip yra žinomų mūsų lietuviškos spaudos rašytojai — žurnalistas. Šių visų bendradarbių skirtingos pažūros bei politiniai įsitikinimai nė kiek neklindė jiems nešališkai įvertinti „Varpo“ inasą į mūsų tautos politinio gyvenimo istoriją ir iš šimto metų tolosios pažvelgti į patį Vincą Kudirką.

Tad šimti metų praslinkus, vėl pačiu plačiausiu mastu buvo atgaivinta V. Kudirkos pradėta tradicija, kad „Varpas“ nėra kurios nors vienos srovės apraška, bet jame gali sutilti visi lietuviai, kuriems tik rūpi tautos gerovė ir kurie puoselėja jos šviesios ateities viltį.

Savitai ir įdomiai yra paruošti kun. V. Bagdanavičius ir dr. V. Viščinio straipsniai. Abudu

autorai kiek skirtingai nagrinėja Kudirkos pasaulėžiūros pagrindus ir ypatingai jo santykį su krikščionybės principais. Prie šių straipsnių derinasi ir dr. A. Statkevičiaus straipsnis, kuriame iškeliamas Kudirkos ištikimybė krikščioniškosios dorovės reikalavimams. Jo linkėjimas lietuviams „Tegul Tavo vaikai eina vien takais dorybės“ lieka ir mums visiems neatšaukiamu įstatymu.

J. Kojelis nusako Kudirkos priežiūstus to meto lietuviams inteligentams. Deja, daugelis tu priežiūstų tinka ir šių dienų mūsų akademikams. Anot J. Kojelio, „Tačiau žinotina, kad vienybės kviečia ne tik tie, kurie iš tikro siekia vieningo darbo, bet ir tie, kurie turi tikslą, kad kviečiamieji vieningai kapituliuotų“. Prof. P. Jonikas aptaria „Varpo“ nuopelnus lietuvių kalbai išlaikyti ir ją tobulinti.

V. Prūsas, A. Kučys ir J. Daugėla prisimena didžiuosius varpininkus Gaidamavičių, J. Vileišį ir dr. K. Grinių. O taip pat šiame „Varpe“ paminėti ir paskutiniu metu iš pasaulio išsiskyrę L. Šmulskštys, L. Grinius ir M. Simokaitis. Be to, į žurnalo turinio visumą įsiriškioja ir keli V. Bildušo ir St. Vrankos straipsniai.

Nūdienėmis mūsų tautos problemomis rašo dr. K. Šidlauskas, dr. K. Karvelis ir V. Šliūpas. O, be to, kaip ir kiekvienam „Varpe“, yra aptariami kiti leidiniai ir skelbiami skaitytojų atsiliepimai, kurių skaičiuje yra gražus „Tėvynės Sargo“ redaktoriaus sveikinimas.

Lieka tik tikėti, kad visi tie, kurie taip noriai atsiliepė ir redaktoriaus kvietimą dalyvauti savo rašiniais sukaktuviniam „Varpe“, ir ateityje neapleis „Varpo“, o redaktoriaus darys pastangas pritraukti dar daugiau bendradarbių ypatingai iš jaunesnės kartos žurnalistų tarpo. Tad lietuviškos spaudos skaitytojai nekantriai laukia sekancio „Varpo“, kuriuo bus pradėtas jau antrasis šio istorinio žurnalo šimtmetis.

CHICAGOS VAIDINIMAI WASHINGTONE

Nuspręsta geresnius Chicago dramos teatrų pastatymus, pasirodžiusius čia pirmą kartą, rodyti: Goodman, Second City, Hubbard Street šokių grupės 1990 metais perkelti į John F. Kennedy centrą Washingtonė.

Rimties valandėlei

TALENTAI SKIRTI ŽMONĖMS

Kad reikia ištikimai naudoti Dievo duotuosius talentus ir kad Teisėjo sprendimas bus pagal kiekvieno nuopelnus, Kristus pamokė palyginimu: „(Pasaulio pabaigoje) bus taip, kaip atsitiko vienam žmogui, kuris iškeldamas į svetimą šalį, pasiūkė tarnus ir pavedė jiems savo turtą. Vienam jis davė penkis talentus, kitam du, trečiajam vieną — kiekvienam pagal jo gabumus — ir iškeldavo. Tas, kuris gavo penkis talentus, tuojau nuėjęs ėmė versti ir pelnė kitus penkis. Taip pat kuris gavo du talentus, pelnė kitus du. O kuris buvo gavęs vieną, nuėjo, iškasė duobę ir paslėpė šeimininko pinigų.“

Praslinkus nemaža laiko, anų tarnų šeimininkas grįžo ir pradėjo daryti su jais apyskaitą. Atėjo tas, kuris buvo gavęs penkis talentus; jis atnešė kitus penkis ir tarė: „Šeimininke, davei man penkis talentus, štai aš pelniau kitus penkis“. Šeimininkas atsakė: „Gerai, šaunusis ir ištikimasis tarne! Kadangi buvai ištikimas mažuose dalykuose, aš tau pavesiu didelius. Eik į savo šeimininko džiaugsmą!“ Prisiartinęs tasai, kuris buvo gavęs vieną talentą, sakė: „Šeimininke, aš žinoju, kad tu žmogus kietas: pajuni kur nesėjai, ir renki, kur nebarstei. Pabijojęs nuėjau ir paslėpiau tavo talentą žemėje. Še, imkis, kas tavo“. Šeimininkas jam atsakė: „Blogasis tarne tingini! Tu žinojai, kad aš pajunu, kur nesėjau, ir renku, kur nebarsčiau. Taigi tau reikėjo pavesti mano pinigų pinigų mainininkams ir sugrįžęs aš būčiau gavęs juos su palūkanomis. Todėl atimkite iš jo talentą ir atiduokite tam, kuris turi dešimt talentų. Kiekvienam, kas turi, bus duota ir jis turės su pertekliumi, o iš neturinio bus atimta ir tai, ką jis turi. Šita netikusį tarną išmeskite į tamsybes. Ten bus verksmas ir dantų griežimas“ (Mat. 24, 1430).

Pirmiau, negu aiškinsime palyginimo prasmę, susipažinkime su palyginimo terminologija. Šiandien talentu vadinama geros, nepaprastos žmogaus savybės. Sakoma, jis turi talentą arba jis turi daug talentų, reikšia gerų savybių, gabumų. Tuo tarpu Evangelijos talentas yra piniginis vietas, turis 60 mnas arba 6000 dena-

rių. O denaras šių laikų piniginių kursų būtų lygus aukso frankui. Taigi vieno talento vertė apie 6000 aukso frankų — anais laikais labai didelė suma.

Šeimininkas, bardamas tinginį tarną, kam jis nepaleidęs gautojo talento į apyvartą, sako, kad galėjo gauti talentą pavesti pinigų mainininkams arba keitejams ir būtų gavęs bent palūkanų. Kas buvo tie pinigų mainininkai arba keitejai? Nors žydų vadas Mozė, kaip ir graikų filosofas Aristotelis bei romėnas Ciceronas smerkė palūkanas ir didelių palūkanų reikalaujo, tačiau Kristaus laikais romėnų įtakoje ir Palestinoje atsirado pinigų keitejai. Juos toleravo žydų rabinai. Jie su nemažu pelnu keisdavo profaniškus pinigus į žydiškuosius, nes tik tokių šventyklos vyresnybė priėmė į šventyklos išdą. Kiekvienas užgavęs žydą kartą metuose (daugiausia Velykų šventės metu) turėjo sumokėti šventyklos mokesį pusę siklo. Bet apyvartoje buvo tik profaniški pinigai. Tad būtina reikėjo išsikeisti žydiškų siklų, o tai darė pinigų maininkautojai arba keitejai, gerai uždirbdami, tiesiog apipledami keitejus. Tai ir ano tarno padėtas talentas pas maininkautojus būtų davęs bent palūkanų. O į žemę užkastas liko be naudos.

Palyginimo svarbiausias veikėjas yra turtingas žmogus, kuris rengiasi į tolimą kelionę svetimon šalin. Jis turimo turto negali imti su savim (ano meto pinigai buvo metaliniai): būtų per didelis svoris. Tokiais atvejais iškeliaudami turto liai savo pinigų palikdavo saugoti patikimam draugui arba pakasdavo į žemę (prisiminkime žemėje rastą lobį) arba padalinavo patikimiems tarnams, kad tie savo sugebėjimu ir darbu ne tik išsaugotų pinigų, bet visap versdamiesi dar juos padaugintų. Tokį būdą pasirinko palyginimo šeimininkas.

Kaip pirmieji du ištikimi ir šaunūs, darbštūs tarnai, nors ir per ilgą laiką padaugino dvigubai šeimininko patikėtus talentus, palyginime nesakoma. Gana to, kad jie įsisteikė savo šeimininkui. Jis juos ne tik pagyrė, bet dar pažadėjo pavesti didesnius uždavinius ir priimti į savo džiaugsmą.

J. V.

PIRMOSIOS KARO DIENOS

ATSIMINIMAI

KUN. J. ADOMAITIS

15

Jau buvo naktis, tai dežuruojantis kameroje nurodė tuščią narą. Ryta prisistaciau visiems, kas esu. Sulig tradicija privalečiau pirmą dieną prižiūrėti kameroje švaros — ją šluoti, rinkti šiukšles ir t.t. Bet kameros jaunas kalnys man pasakė, kad mano vietoje tą dieną jis mane pavaduos. Priminė kai kuriuos asmenis, kurių reikia saugotis, nes jie naujai atvykusi su įvairiais pažadais stengiasi išnaudoti.

Man greitai prisistatė Val-kas, inteligentas, gerai kalbas rusiškai, žadėjo viskuo ko reikės padėti. Kameroje, be vieno šventiko ir evangelikų pastoriaus, savų kunigų neradau. Iš vakaro buvo iškelti kun. Jonas Paukštys ir senelis kunigas. Jiedu labai slapta, bet laikydavo šv. Mišias. Mano noras susitikti kunigą neįvyko nei čia, nei lageryje per 4 metus. Tik po 4 metų, nukeltas į „Suchovje bezvodnaja“, lageryj sutikau katalikų kunigą — latvi Valerijoną Žondaką, kuris vėliau grįžęs iš kalėjimo buvo Rygoje kunigų seminarijos rektoriui, o dar vėliau — vyskupas pagalbininkas Rygos vyskupui.

Lukiško kalėjime pasijutau lyg į laisvę patekęs. Niekas nešaukė ir tardymą, kalinių pilna kamara — nenuobodu. Keletui asmenų padėjau su Dievu susitaikyti per atgailos sakramentą. Čia po vakarienos kaliniai kalba rožinį. Ta pati tradicija, kad kas gavęs siuntinį dalinasi su visais kaliniais, neskiriant nei tautybės, nei tikybės, ypač būdavo atjaučiami tie, kurie

siuntinių negauna. Per rožinio maldą kai kurie rusai, vaikėžai pradėjo garsiai kalbėtis, nepaisyti besimeldžiančių. Visi kiti ramiai laikydavosi. Aniems vaikėžams priminus, kad, taip elgdami, negausią siuntinių dalies — apriomo.

Šioje kameroje buvo ir advokatas Toliušis, liaudininkų lyderis. Jis etapu buvo vežamas į Sibira. Nuostabu tai, kad jis gegužės mėnesį organizavo kaliniams — žinoma, iš pačių kalinių — kameroje gegužines pamaldas.

Lukiškio kalėjime išbuvau vos porą dienų. Iš naujo sukriko pūslė — negalėjau nuleisti šlapimo. Padėtį buvo labai sunki. Pradėjo tirpti rankos, o pagalbeti nėra kam. Tik deka patyrusių kalinių, kaip tais atvejais reikia elgtis (buvo daugyta kameros durys tol, kol prisistatė „nadratėlis“ — sargybinis), pareikalauta gydytojo.

Mane ir dar vieną kalinį nuvedė pas gydytoją, kuri, deja, nieko negalėjo padėti. Neturėjo jokių priemonių šlapimui nuleisti. Ten pat ramioje aplinkoje šiaip taip truputį pasilengvinau. Gydytoja išrašė į kalėjimo ligoninę. Atsisveikins su kameros kaliniais, perdavęs į sandėlį šieniką, paduškėlę ir užsiklojimo dekį, vėl per eilę pertvarų ir geležinių vartų buvau atvestas į ligoninę.

Palatoje, kurioje mane patalpino, buvo rodos 8 ligoniai kaliniai. Jų tarpe vienas gresė manęs gultintis, jau antrą kartą čia patekęs, buvęs išstremtas Jakutijoje į aukso kasyklas. Kitas — invalidas, nepaeinąs dėl kojų sužalojimo, vėl kitas — labiau panašus į žmogaus skeletą, negu į gyvą žmogų. Mat, jis tesė bado streiką ir nesidavė net prievartos keliu — per žarną — maitinamas.

Šioje ligoninės palatoje, pasakojo, čia jau seniai begydomas kalnys, buvęs ir kun. Vizgirda apie porą savaitių. Atrodęs neblogai. Kasdien, kiek aplinkybės

leido, mankštėdavęs — fiziniams jėgoms stiprinti. Ligoninėje išbuvau apie 2 savaites. Čia buvo tikrai malonu ir ramu: niekas netardo, nedaro kratų, kasdien atėdavo gydytojas, davė vaistų, kasdien išleisdavo į užtvartą kiemą grynu oru pakvepuoti, maistas buvo švaresnis ir geresnis. Sveikata taisėsi.

Čia pirmą kartą kalėjime teko laikyti šv. Mišias. Iš ligonių siuntinių gavau keletą sudžiovintų razinų ir kvietinės baltos duonos gabalėlį. Razinkas iš vakaro pamerkiau, o rytą jas išspaudžiau į šaukštą. Ir tame šaukšte jį konsekrauvau. Buvau girdėjęs, kad ir vysk. Matulionis, būdamas kalėjime, panašiai vyną darydavo tik išspausdamas razinkas, o kun. Valaitis, būdamas Marijampolės kalėjime, irgi šaukšte vyną konsekraavęs. Mišiolėlio neturėjau, tai tik kažkurias maldas iš kanono prisiminęs sukalbėjau. Vienas ligonis priėmė konsekruotos duonos mažą gabalėlį, kaip Komunija. Toliau, bijodamas, kad toks šv. Mišių celebravimas, nebūtų ju profanacija, nuo jų laikymo susilaukiau. Vėliau, iš sesers gavęs Mišiolėlį ir tikro vyno bei plotkelių, ramiai galėjau celebruoti, suradęs nuosalią vietelę.

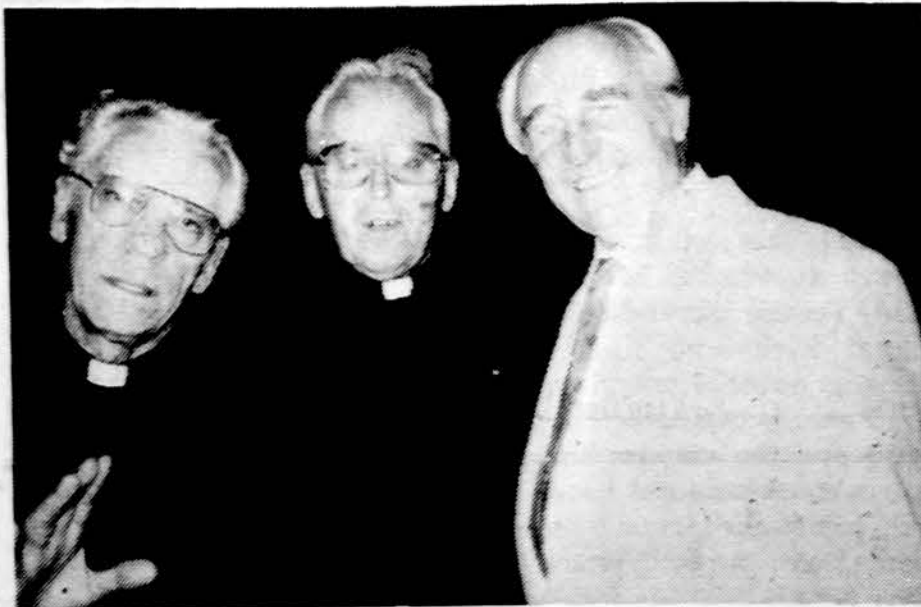
Ligoninėje gavau „OS — osoboje soviesčianija“ sprendimą. Baudž. Satt. 52 str. II d. esu nuteistas (už nepadarytas kaltes) 10 metų į lagerį. Toks už akių padarytas sprendimas, be tikrų, o tik fiktyvinių kalčių manęs nė kiek neįaudino. Man jau buvo aišku, kad sulig tarybiniais įstatymais, kaip kunigas, turėjau būti likviduotas. Tokiu pat būdu buvo likviduotas Sintautų parapijos klebonas kun. Jonas Damijonaitis, o po jo — likviduotas Barzdų klebonas kun. Juozas Juškaitis, turėjo būti likviduotas ir Griškabūdžio klebonas, būtent — aš, atliekiant visus „teisingumo“ reikalavimus. Kun. J. Damijonaitis po metų mirė — žuvo, kur ir kaip niekas nežino. Greičiausiai buvo kitų kalinių užmuštas.

(Bus daugiau)

Viena iš sunkiausiai pasiekiamų socialinio apsiėjimo formų tai yra mokėti taip ką nors

priimti, kad davėjas jaustųsi pagerbtas.

Bernard Loomer

Kun. Alfonso Svarinsko pagerbtuvėse JAV Senato rūmuose Washingtono šventikė trys bičiuliai: kun. dr. V. Čukuras, kun. A. Svarinskas ir Washingtono ateitininkų pirmininkas Jonas Vaitkus.

Nuotr. E. Vodopalienės

HORIZONTALAI

GARBĖ BŪTI ANTITARYBINIU RAŠYTOJU

Liepos 27 ir 28 d. per užsieniui skirtas Vilniaus radijo laidas buvo perduotas pasikalbėjimas su Washingtono gyvenančiu rašytoju ir Marylando universiteto atominių mokslų profesorium Kaziu Almenu. Jis su šeima visą liepos mėnesį praleido Lietuvoje, kur Kaune skaitė savo profesijos paskaitas. Pasikalbėjimas per radiją ir prasidėjo diktorei priminus, kad dar 1970 m. Lietuvoje buvo išleista K. Almeno knyga „Šienapjūtė“.

K. Almenas atsakė, kad „Šienapjūtė“ yra „chruščiovinio atlydžio vaisius – testinimo su dabar išleidžiamomis išeivių knygomis kaip ir neturi“. Toliau Almenas taip kalbėjo: „Bet aš tapau antitarybinis rašytoju, kas yra man nemaža garbė. Ten buvo suprasta, kad aš esu antitotalistinio režimo rašytojas. Tokiu save iš tikrųjų laikau, tokiu ir likau. Taip, kad čia tarybos nieku dėtos. Tarybos yra geras lietuviškas žodis ir tikiuosi, kad bus išrinkta tokia atitinkama Aukštoji taryba, ir tada aš norėčiau būti, būtent, tarybų rašytojas. Bet senąją prasmę buvau antitarybinis rašytojas – tai už tą komplimentą mano vertintojams nuoširdžiai dėkoju...“

DIRVĄ PARUOŠĖ KRIKŠČIONIŠKOJI BENDRUOMENĖ

Kadangi dr. K. Almenas Lietuvoje lankėsi jau bene septintą kartą, tai į diktorės klausimą, ar tie žmonės, su kuriais anksčiau teko bendrauti, yra labai pasikeitę, Šviesos-Santaros federacijai priklausantis rašytojas atsakė:

„Man atrodo, kad tai paaiškina, kodėl Lietuva taip greitai atsigavo, nes čia yra nemaža grupė žmonių, ir visą laiką jų buvo, kuriems niekada nereikėjo persitvarkyti. Tie žmonės kalbėjo panašiai prieš dvidešimt metų, prieš dešimt metų, kaip jie kalba ir dabar. Ir būtent tos jų mintys, tie pasikalbėjimai, žinoma, ne per spaudą, sklido iš

lūpų į lūpas. Taip per juos Lietuvos dvasinė sąmonė ir laikėsi. Yra vienas nemažas skirtumas tarp tų žmonių – tada prieš dvidešimt metų jie įvardindavo žodžius, faktus tikraisiais vardais, bet jie kartu jausdavo ir vidinį bejėgiškumą. Dabar to nebėra – bet tai nereiškia, kad jie jaučiasi jau gana galingi. Bet tiksliai nesijaučia ir bejėgiški. Jie jaučiasi, kad jie gali pakreipti visą įvykių eigą ir daugumas jų tai daro... Pavyzdžiui, aš lankiausi Žemaitijoje, lankiausi Suvalkijoje, Žemaičių Kalvarijoje per atlaisdus. Buvau Marijampolėje palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio koplyčioje. Tai vis dalykai, kurie rodo, kad atgimimui jau buvo paruošta dirva. Ir būtent manysiu, kad ji buvo paruošta krikščioniškosios bendruomenės. Juk jie išskėlė tą tiesos žodį ir jis niekad ir neužgeso. Už tai, kad atgimimui dirva buvo paruošta. Jai beliko tik suklestėti“, per Vilniaus radiją kalbėjo vašingtoniškas rašytojas ir atominių mokslų profesorius Kazys Almenas, radijo diktorės tiesiog vadinamas rašytoju ir inžinierium. Pats interviu buvo daug ilgesnis, čia pacitavau tik išsivijai įdomesnes vietas.

BRANGUS LAISVĖS ŠAUKSMAS...

Aurelija M. Balašaitienė „Draugo“ š.m. liepos 12 d. nr. paskelbtame straipsnyje „Balsai iš Lietuvos – tarp ašarų ir juoko“ aprašo Lietuvos televizijos ir radijo ansamblio „Armonika“ Clevelande įvykusį koncertą, pradžioje pastebėdama, kad „naujoji svečių banga mums atgabeno ne vien trupinėlių Lietuvos, bet ir drasų, atvirą ir neslepimą laisvės Lietuvai šauksmą...“

Baigdama straipsnį, žurnalistė sušunka: „Laimingos kelionės, brangūs tautiečiai. Ir jūsų laisvės šauksmas teadi per visą pasaulį!“

Po poros savaitių „Draugas“, „Darbininkas“ ir „Dirva“ paskelbė New Yorko radijo valandėlės „Laisvės Žibūrys“ vedėjo Romo Kezio atvirą laišką, kuriame jis rašo: „Mus pasiekė gandas, kad esą New Yorke už atliktą koncertą „Armonikos“ ansamblis buvo neatlygintas. Tai netiesa. Apmokėjus visas kelionės išlaidas, „Armonikos“ ansamblui buvo pasiūlytas 2,000 dol. honoraras. Tai žymiai aukštesnė suma negu originaliai buvo sutarta. Ansamblis atsisakė priimti šią sumą, kaip nepakankamą atlyginimą jiems, nes jie esą profesionalai...“

Turbūt ir gerbiama „Draugo“ bendradarbiė nenujautė, kad už tą „laisvės šauksmą“ bus pareikalautas toks didelis honoraras. Bet, kaip R. Kezyz toliau rašo, jis atiteko geram tikslui: „Ansamblis vadovybei pakartotinai atsisakius šią 2,000 dol. sumą priimti, ją perdavė prof. Vytautui Landsbergiui kaip auką Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžiui...“

PRALEISTAS SVARBUS FAKTAS

Liepos mėn. šioje skiltyje aprašiau burlaivių „Audra“ ir „Lietuva“ apsilankymą Baltimorėje ir jų išleistuves atgal į Lietuvą, kurios įvyko Baltimorės lietuvių Šv. Alfonso bažnyčioje ir po pamaldų Baltimorės uoste, vasaros vėjui siaučiant ir audros debesims grūmiant. Stovėdamas toliau ant tilto minioje žmonių, nepastebėjau, kai kun. A. Dranginis pašventinęs abu burlaivius, taip pat pašventino ir Baltimorės lietuvių muziejaus kuratoriaus bei pritaikomojo meno dėsnytojo amerikiečių mokykloje Algimanto Grintalio specialiai iš metalo padarytą lietuvišką koplytelę su Rūpintojėliu ir užrašu „Baltimorės muziejus“. Šią koplytelę A. Grintalis įteikė burlaivio „Lietuva“ igulai, kad ją nuvežtų tėvynen ir pastatytų Jurgaičiuose esančiam Kryžių kalne.

Praleidus šį faktą, mano ankstyvensis aprašymas nebuvo pilnutinis.

REMKIME TAUTOS FONDA

ir padėkime ok. Lietuvai kovoję už jos teises.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI finansuoja Lietuvos laisvinimo darbus, ELTA biuletenių įvairiomis kalbomis leidimą bei Europoje informacijos įstaigų ir radijo bangomis sklaidžiamas žinias, kurios neleidžia pasauliui užmiršti apie tikrą padėtį Lietuvoje ir jos brutalią okupaciją.

Prisiminkime LIETUVOS LAISVĖS IŽDĄ pagerbdami artimuosius, jam žindami jų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Aukos, dovanos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių, IRS Cert. No. 51-0172223.

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.
P. O. Box 21073
Woodhaven, N.Y. 11421

LIETUVIŠKOM TEMOM

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Prancūzijoje leidžiamas Solidarnosc narių bei simpatikų mėnraštis „Kontakt“, beveik kiekvienoje laidoje mini Lietuvą ir lietuvius. Tiesa, mūsų krašto įvykius jau du kartus aprašė E. Juodvalkė, tačiau ir paskiruose straipsniuose paličiama mūsų tėvynė, labai dažnai tik iš gražiosios pusės.

Gruodžio mėn. leidinyje net dviejose vietose minimas gintarų kraštas. Ir taip, penkiuose psl. W. Kosyk supažindina skaitytojus su Ukrainos krikšto sukaktimi pažymėdamas, kad Ukraina savo nepriklausomybę prarado XIX š., patekdama Lietuvos – Lenkijos valstybės globon. Ji tęsėsi beveik iki antros XVIII šimtmečio pusės. Taigi, Ukraina buvo Lietuvos-Lenkijos dalis, o ne Rusijos – kas labai dažnai istorijoje yra tvirtinama.

Įdomus laiškas iš Varšuvos. Janušas Beksia rašo, kad jo sūnus turi „laime“ mokyti istorijos iš Jurgio Prokopčuko vadovėlio, išleisto Varšuvoje 1988 m. Vadovėlio 110 psl. randamas XIX š. pabaigos JAV žemėlapis, kuriame Aliaska ribojasi su Kanada ir Sovietų Sąjunga!!! Nurodęs klaidas ir kitose vietose, laiško autorius sustoja ties 251-252 psl., kuriuose minima Lietuva, Latvija ir Estija bei šių valstybių jungimas į Sov. Sąjungą. Lenkas pavyzdžiui ima Latviją. Vadovėlyje rašoma, kad Latvijos vyriausybė pasirašė sutartį su Sov. Sąjunga, leidžiant įgytioti ir kraštą tarybinei kariuomenei. Sudaryta nauja vyriausybė. 1940 m. seimo rinkimuose daugumą laimėjo komunistai ir bepartiniai. Liepos mėn. 21 d. seimas paskelbė tarybinę santvarką. Latvija buvo priimta į Tarybų Sąjungą.

Lenkas redakcijai rašo, kad vadovėlio autorius naudojosi „Chrestomatija po novi istorii“ Maskva 1953 m. ir „Novaja istoria“ Maskva 1959 m. leidiniais.

Paskutiniu metu, vokiškoje spaudoje ar televizijos ekrane užtikau tokias lietuviškas pavardes: Eriko Jovaišos, dirbančio šiaurinėje Vestfalijoje sveikatos ministerijoje. Jis eina koordinatoriaus pareigas AIDS sk. Vokietijos profsąjungų centro valdyboje labai dažnai minima „Frau“ Bružis.

Netoli Wiesbadeno sprogo namas. Žuvo 10 m. mergaitė. Priežastis – prakiuręs dujų vamzdis. Antro televizijos kanalo filmuotoju („kamera“) buvo Anton Verbitzkas (vokiečiai raide „c“ rašo „tz“).

Dabartinio liberalų partijos pirm. grafo Otto Lamsdorfo tėvai ir kt. giminės yra kilę iš Klaipėdos. Tačiau buv. Vakarų Vokietijos min. jau gimė Vokietijoje.

Iš Lietuvos gyvenimo reikėtų pažymėti atkurtą Lietuvos tautinį olimpinį komitetą. Nors įvairiom priemonėm mėginta nuslepti egzistavusį komitetą, tačiau Bronė Kuprienė Kauno J. Paleckio viešosios bibliotekos retų raštų skyriuje surado 1939 m. „Fizišką auklėjimą“ nr. 7-8 ir 56 psl. žinutę apie tai, kad Lietuvos olimpinis komitetas gavo iš tarptautinio olimpinio komiteto pirmininko grafo de Battlet – Latour laišką, kuriuo pranešama, kad Lietuvos olimpinis komitetas yra priimtas Tarptautinio olimpinio komiteto nariu.

Gruodžio mėn. 13 d. vilniškis „Sportas“ pirmame psl. įsidėjo nuotrauką ir užrašą: du olimpiečiai – 1928 m. Amsterdamo vasaros olimpinį žaidynių dalyvis Viktoras Ražaitis ir

Seule porą aukso medalių iškovojo Gintautas Umaras. Vieno rankose pirmosios lietuvių tautinės olimpiados vėliava, kitas tvirtai gniauzia jau šiemet laisvai išsiskleidusios trispalvės kotą. Abu tvirti, abu pasiryžę apginti olimpinis idealus.

Lietuvos olimpinio komiteto pirmininku išrinktas Artūras Poviliūnas. Jis pasakė, kad ji bei olimpinio komiteto asamblėjos narius pačioje artimiausioje ateityje laukia milžiniški darbai. Bet kliūtys, sunkumai negąsdina. „Juk su mumis visa tauta“ – pareiškė A. Poviliūnas. „Turėsime daug ką įtikinėti, su daug kuo tartis ir Maskvoje ir Lozanoje (čia yra tarptautinio olimpinio komiteto būstinė – K.B.). Artimiausiais metais, ko gero, atskiria komanda tarptautinėse varžybose dar negalėsime startuoti, tačiau pasaulis turi kuo greičiau išvysti, kad tarybinio sporto garbę gina Lietuvos atstovai. Nuo kitų šalių rinktinės narių mūsų šalių aprangai turėtų skirtis tautine simboli (Lietuviai nenekentia, kada užsienio spaudoje juos vadina rusais. Greičiausiai, ant savo krūtinės, vietoje kūjo ir pjautuvo jie prisegs trispalvę ir Vytį – K.B.) Latvijos olimpinio komiteto prezidentas V. Baltinis sakė: „Tarybiname sporte neliko olimpizmo idėjų. Vyrauja grobuoniški principai. Siekiant pergalių, nežiūrima nei sveikatos, nei elementariausių dorovės principų. Iš šimtų tūkstančių iškyla vienas, kitas. Jie pelno medalius, o visi kiti – sumindomi. Mums, mažoms tautoms, vardan pergalių, tokios aukos per didelės. Mes turim eiti savo keliu. Tuo keliu mus ves olimpiniai komitetai“.

Lietuvos tautinis olimpinis komitetas į savo veiklos programą įrašė taip pat ryšių palaikymą su visomis organizacijomis, veikiančiomis olimpinio

judėjimo labui. Taip pat, numato užmegzti ryšius su užsienio lietuvių sporto sąjungomis ir sporto klubais; kai leis finansinės išgalės kviesi užsienyje ir kitose Tarybų Sąjungos respublikose gyvenančius lietuvių sportininkus į treniruotį stovyklas Lietuvoje; tartis su užsienio lietuviams, kad jie taip pat kviesi Lietuvos sportininkus, sporto specialistus ir organizatorius.

Siekti, kad 1992 m. Lietuvoje įvyktų IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynės, aktyviai padėti jas rengiant. Kasmet rengti respublikoje olimpinę dieną. Siekti, kad būtų atgaivintos ir reguliariai vyktyt respublikinės sporto šventės. Lietuva – ne tik dainų ir šokių, bet ir sporto respublika. Palaikyti idėją rengti Baltijos jūros šalių sporto žaidynės ir prisidėti ją įgyvendinant“.

Vilniškis „Sportas“ labai daug vietos skiria nepriklausomoms Lietuvos sportiniam gyvenimui, norėdamas parodyti jau po karo užaugusią jaunąją kartą, kad Lietuvoje taip pat klestėjo fizinė kultūra, kad mūsų tėvynė laimėdavo tarptautines varžybas ar net Europos meistrų vardus. Tokiais straipsniais bei nuotraukomis pasipuosė gruodžio mėn. 10 d. vilniškis „Sportas“, įdėdamas antrame psl. ne tik Kęstučio Bulotos, Viktoro Ražaičio nuotraukas, bet ir JAV lietuviškos Albinos Osipavičiūtės, laimėjusios Amsterdamo olimpiadoje plaukimo varžybose du aukso medalius. Worcesterio lietuvių savinasi ir lenkai.

Vedybos išmoko lojalumo, kantrumo, susivaldymo, nuolankumo ir daugybės kitų dorybių, kurių būtų nereikėjo, jei būtų likęs viengungis.

Jimmy Townsend

INTERNATIONAL INDUSTRIES

GREIČIAUSIAS IR PATIKIMIAUSIAS BŪDAS NORINTIEMS APRŪPINTI ARTIMUOSIUS LIETUVOJE

Jūsų artimieji tikrai apsidžiaugs gavę kvietimą atvykti į užsienio valiutos parduotuvę Vilniuje. Kaune ar Klaipėdoje ir, jiems patogiu laiku, be palydovo, už Jūsų nurodytą sumą apsipirkti ar atsiimti naują Volgą ar Žigulį.

Kreipkitės – atsiųsime kainoraščius bei platesnę informaciją apie šį išimtinį patarnavimą.

NAUJAS PATARNAVIMAS NORINTIEMS PASVEIKINTI SAVO GIMINIS AR DRAUGUS LIETUVOJE

ŽAIBO greitumu jūsų artimieji bus pasveikinti vardinį, jubiliejų, sukaktuvių, vestuvių, ar bet kokia kita proga. Sveikinimai pristatomi į namus.

Kreipkitės – atsakysime į visus jūsų klausimus.

ŽAIBAS
9525 So. 79th Ave.
Hickory Hills, IL 60457
Tel. 312-430-0074

Midland Federal Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

NUO BIRUTĖS KALNO Maironis

Poema buvo parašyta lenkiškai, išversta Fausto Kiršos, redaguota ir spaudai paruošta Bernardo Brazdžionio, gražiai iliustruota dail. Ados Korsakaitės-Sutkuvienės. Išleido „Lietuvių Dienos“ Maironio 50 metų mirties sukaktį minint. Leidinys didelio formato, turi 47 psl. Kaina su persiuntimu 7.75 dol. Illinois gyventojai moka 8.25 dol.

Užsakymus siųsti:
Draugas
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

INTERNATIONAL

Pranešame, kad visos 1989 m. ekskursijos jau užpildytos. Dėkojame visiems savo klientams, pasinaudojusiems mūsų patarnavimais, ir ruošiamės tikrai įdomiam ir įvairiam 1990 m. sezonui.

Primeriname, kad G. T. INTERNATIONAL apskritus metus teikia įvairias paslaugas. Visi jūsų bižnio ar turistinės kelionės reikaliai bus sutvarkyti profesionaliai ir sumanliai.

Norintiems viešėti Lietuvoje 5 dienas ar 5 savaites, sudarome individualius maršrutus, sutvarkome dokumentus bei visus kelionės ar viešbučio reikalus, ir jūsų paslaugoms parūpiname patyrusį asmenį jus pasitikti.

Kreipkitės – kelionė be rūpesčių daug malonesnė!

G. T. INTERNATIONAL, INC. 9525 SO. 79TH AVENUE
HICKORY HILLS, ILLINOIS 60457 TEL: (312) 430-7272

REDAGUOJA ST. SEMENIENĖ. 6507 TROY ST., CHICAGO, ILL. 60629. TELEF. (312) 925-5988

DR. VERONIKA KARVELIENĖ ILGAMETĖ L.K.M. DRAUGIJOS VEIKĖJA

P. TOTORAITIENĖ

Veronika Bakšytė-Karvelienė

Veronikos jaunystė

Prie aktyvių ir ilgus metus L.K.M. Draugijoje dirbusių priklauso ir dr. V. Karvelienė. Ji gimė 1898 m. Suolehuose. Kūltiškių parapijoje, Utenos apskr. Augo susipratusių lietuvių patriotų, katalikų šeimoje. Mokėsi Vilniuje, Vileišienės įsteigtoje lietuviškoje mokykloje. 1915 m. kartu su lietuvišku jaunimu nuvyko į Vėronę, kur 1918 m. baigė Martyno Yčo mergaičių gimnaziją ir tais pačiais metais grįžo į Vilnių pas savo vyriausiąją brolių kun. dr. Juozą Bakšį, tada redagavusį katalikišką laikraštį „Aušra“, viena iš žymiausių lietuvių veikėjų Vilniuje. Šis jos brolis, dėl lietuviškos veiklos, buvo lenkų pašautas ir maždaug po metų besigydydamas mirė. Be kun. dr. Juozo, Veronika dar turėjo kitą brolių kunigą Praną, kuris būdamas Panevėžyje vikaru, belankydamas ligonius, užsikrėtė demetėja šiltine ir mirė 1918-aisiais metais. Šitos brolių aukos tautos gerovei jaunai Veronikai paliko neišdildomą įspūdį. Joje sustiprėjo pareigingumo ir tvirtumo jausmas, nepalaužiamas jokiomis kliūtimis.

1919 m. Veronika pabėgo iš Vilniaus į Kauną ir ten dirbo Eltoje, vakarais lankydama Aukštųjų kursų – Lietuvos universiteto pirmąją. 1921 m. Vokietijoje įstojo į Miunsterio universiteto filosofijos fakultetą. Po vienerių metų persikėlė į Miuncheną ir vėliau į Karaliaučiaus universitetą. Studijavo pedagogiką, psichologiją ir vokiečių literatūrą. Studijas baigė 1929 m. filosofijos dr. laipsniu.

1930 m. iškėlė už dr. Petro Karvelio ir nuo 1930-1940 metų gyveno Noreikiškių ūkyje, Garliavos valsč. Grįžusi į Lietuvą ir sukūrusi šeimą, visą laiką gyveno Noreikiškėse, jų nuosavame ūkyje.

Dr. V. Karvelienė mylėjo mokslą, daug skaitė ir savo namuose turėjo gražią biblioteką. Artimai bendradarbiavo su ateitininkėmis.

L.K.M. Kongreso pirmininkė

Uoli viešame ir katalikiškame veikime. Jau 1932 metais mes matėme dr. V. Karvelienę įsijungusią į L.K.M. draugijos veiklą ir esančią Centro valdyboje, kuri, besitarinant 25 metų L.K.M. draugijos ir

Galdikienė – pirm., dr. V. Karvelienė – vicepirminė, dr. N. Bražėnaitė – sekretorė, B. Venckuvienė – kultūros reikalai ir tuojau sudarė Kongresui ruošti komitetą iš pačių pajėgiausių moterų draugijos veikėjų: M. Galdikienės, A. Vailokaitienės, A. Galaunienės, dr. V. Karvelienės, M. Sideravičienės, E. Starkienės, A. Sereikytės, K. Steponaitytės, O. Jonkaitytės ir E. Balčiūnaitės. Rengimo komiteto pirmininke buvo išrinkta dr. V. Karvelienė. Jos tuojau pradėjo pasiruošimo darbus, nes Kongreso programoje, be religinės dalies ir paskaitų, buvo numatyta: dainų ir sporto šventės, taip pat spaudos ir namų pramonės parodos. Buvo numatytos didžiulės eisenos su šimtais vėliavų ir daugybe plakatų, nes tuo metu L.K.M. draugija jau turėjo arti 90.000 narių. Kongresas tęsėsi dvi dienas su įdomia – turtinga programa, su puikiomis, labai gerai organizuotomis eisenomis. Tuo Kongresas parodė Lietuvai, kad moterys yra energingos, tvirtos savo nusistatymuose ir pajėgios veikime. Į Kongresą suvažiuojo 10.000 moterų iš visos Lietuvos kampų. Dr. V. Karvelienė pasakė puikią Kongreso atidarymo kalbą, (kaip Kongreso rengimo komiteto pirmininkė), o Kongreso pabaigoje, kada jai buvo viešai dėkoma už jos darbą, dalyviai sukėlė didžiausias ovacijas, o studentai apnešė ją apie estradą, o publika apmėtė geleimis.

Veikia tremtyje ir JAV-ėse

1940 m. Lietuvą okupavę sovietams, ji su 5 m. dukrele perėjo Vokietijos sieną ir ligi 1942 m. gyveno Berlyne. 1942 m. sugrįžo į Lietuvą, tačiau 1944 m. liepos 7 d. vokiečių okupacinės valdžios su visa šeima buvo ištremta iš Lietuvos. Būdamą tremtyje iki 1945 m. pradžios gyveno Austrijoje, o 1945 m. gale apsigyveno Tiubingene, kur, dėl dukrelės mokslo ir vyro darbu bei įsipareigojimų gyveno ligi pat savo gyvenimo pabaigos.

Gyvendama Tiubingene, dr. V. Karvelienė suorganizavo ateitininkių mergaičių Tarybą ir atnaujino ryšius su P.K. Mergaičių federacija, kuriu suruoštame 1952 m. Kongrese Romoje dr. Karvelienės kruopščiai paruoštus, lietuviškus rūpinimus klausimus Kongrese gabi išdėstė jos dukrė Ugnelė. Kitas dr. Karvelienės didelis rūpestis buvo atgaivinti L.K.M. draugiją, vėliau persitvarkiusią į P.L.K.M.O. sąjungą tremtyje. Ir tas jai pavyko. Besirūpinant ir dirbant bendrai su M. Galdikiene, L.K.M.O. sąjunga buvo atkurta ne tik Vokietijoje, bet ir kitose užsienio kraštuose. Jų pasiekta buvo ir tai, kad prie L.K.M.O. sąjungos prisijungė A.R.K.M. draugija. Apjungus visur esančius skyrius į vieną bendrą Sąjungą, ji buvo pavadinta P.L.K.O. sąjunga ir išrinkta centro valdyba su būstine Paryžiuje: M.

A. A. V. Karvelienės paminklas Strasburgo kapinėse. Įrašas – Veronika Karvelienė-Bakšytė Dr. Phil. 13.XII.1898–27.XII.1952 Presidente des Organisations Femines Catholiques de Lituanie.

KEBLI MOTERŲ PADĖTIS

ALDONA ZAILSKAITĖ

„Kabule moteris gali rengtis kaip nori“, pasakoja Afganistano Agrikultūros Tyrinėjimo instituto darbuotoja Quirasha Abdali. „Ir kai moterys iš provincijų atvyksta į Kabulą, jos tuoj pat numeta savo „čadri“ (visą moterį užklojanti apdangalą, kuriuo kiekviena padori musulmonė, išdama į viešumą apsidengia), nes čia niekas jų nekamantinėja, kodėl neapsidengusios“. Kabule moterys gali dėvėti madingus vakarietiškus drabužius, trumpą šukuoseną ir vakarietiški dažytis. Bet kai ši agrikultūros darbuotoja vyksta į provincijas

tyrinėjimams, ji apsivelka laisvai krentančias ilgas kelnes ir tuniką, o galva kukliai prisidengia skara.

Paskutiniųjų vienuolikos metų politiniai pasikeitimai Afganistane žymiai sukrėtė senąsias tradicijas, liečiančias moteris. Afganistane kelias į XX amžiaus mokslo ir technologinį pažangumą – iš primityvios feodalinės kultūros į valstybę, bendraujančią pasaulio tautų bendruomenėje, nelaimingu atveju susipynusiu su marksizmu ir komunizmu.

Afganistano komunistinio perversmo ir karo padariniai išvedė moteris į visuomenę, bet tuo pačiu sutrypė žmonių ryšius su Dievu, su sava praeitimi, kultūra. Mujahidinai kovoją už Dievą, tradicijas, senąją kultūrą, bet, deja, daugumas jų yra kraštutiniai fundamentalistai, kurie nori moteris išstremti iš universitetų, darboviečių ir vėl sugrąžinti po

pašventę visą savo laisvą laiką. Tais pat metais dr. V. Karvelienė susirgo ir buvo paguldyta Strassburge į Visų Šventųjų ligoninę, kur ji 1952 m., gruodžio 27 dieną staiga mirė, būdama 54 metų amžiaus. Palaidota Strassburge – Prancūzijoje.

Nujautė artėjančią mirtį

Dr. V. Karvelienė mirė pačiame našiausiame savo amžiaus laikotarpyje. Nujaudama savo mirtį, dr. V. Karvelienė iš ligoninės sėslė Augustai Kalėdoms parašė tokią sveikinimą:

„Miela Sesele, rašau Jums iš ligoninės, kur noriu nustatyti dar savo gyvenimo gaires, koks jis būtų: trumpas ar ilgas. Sunkių diagnozų galai jau kyšo, bet tyrimai dar nebaigti. Taigi besitarinant šv. Kalėdoms ir besiriant į Naujus Metus, bet neaiškius metus, linkiu Jums geriausios kloties ir prašau prisiminti ir mane, vistiek, ar buvau gera ar negerą. Mes visi esame tokie, kokie esame ir neturime teisės už tai vieni kitą žeminti, degraduoti ar smerkti. Kiekvienas darome kaip galint geriau taip, kaip suprantame. Šia proga, prašau taip pat pasveikinti sėslę Rogalskytę ir kun. Ylą. Jūsų laisvą perdaviau Nijolei, čia jos reikalingas, jina Jums atsakys.

Iki pasimatymo, Jūsų Ver. Karvelienė“. Apie jos paskutines gyvenimo dienas tai pačiai sėslėi Augustai štai ką rašo jos giminaitė dr. N. Bražėnaitė, pranešdama netikėtą dr. V. Karvelienės

mirtį. Laiško ištrauka:

Ji ir mirė, esu tikra, be-regždama tolimesnius P.L.K.O. s-gos planus ir tikėdamasi, kad jie bus įgyvendinti. Kai aš, jos kviečiama, atvažiuoju vakare į Strassburgą jos aplankyti, radau ją labai gerai nusiteikusią, tik po nelengvos operacijos ir vos praėjusio plaučių uždegimo gana išsargiai ir išblyškusi. Ji mane išklaušinėjo, ką esu padariusi ir kitai dienai nustatė planą, kurį tuojome kartu atlikti. Tačiau 8 v. ryto ji staiga mirė nuo embolijos ir mes nei vienas: nei dėdė, nei Ugnelė, nei aš – nesuspėjome atbėgti į ligoninę, kad dar gyva ją pamatytume. Tokia Dievo Valia ir tešėvėja jai Amžinoji Šviesa“, taip užbaigia savo laišką dr. N. Bražėnaitė.

Artimo meilės pavyzdys

A. A. dr. V. Karvelienės darbai Lietuvai ir jos žmonėms yra dideli. Ji parodė savo gyvenimu, kaip reikia mylėti savo Tėvynę ir nelaimės ištiktą brolių – artimą, nes ji jų mylėjo ir rūpinosi visais. Jiėjo per gyvenimą gera darydama, kiek jos silpna sveikata leido. Savo tėvo ji neteko anksti, o savo motinėle laikė pas save Noreikiškuose ir ją paliko čia, kada pati su šeima turėjo iš Lietuvos pasitraukti 1944 metais. Jos Motina mirė sulaukusi giles senatvės, globojama vyresnės sesers Konstancijos Bražėnienės. Staiga mirus jos sesers Konstancijos vyrui, Veronika atsikviečia nelaimės ištiktą našlę ir Noreikiškius su 5 vaikais ir senute Bražėnaitė. Visus vaikus padeda seseriai leisti į mokyklą, o senutę motiną myli ir globoja kartu su savo motina. Taip pat iš vyro, dr. P. Karvelio giminės, ji irgi laiko pas save Noreikiškuose 5 našlaičius, leisdama juos į gimnaziją. Kilus 2-jam karui, net 3 jos auklėtinių gimių jaunuoliai žuvo.

Dr. V. Karvelienė buvo šalto būdo, bet viduje jautri kilniems reikalams ir gailėstinga nelaimingiems. Ji buvo visų gerbiama dėl savo rimtumo ir kilnumo. Jo Šventenybe Popiežius Pijus XII apdovanojo ją „Pro Ecclesia et Pontifice“ už jos nuopelnus katalikiškai akcijai. A. A. dr. V. Karvelienės, palyginus, trumpas gyvenimas buvo gana tragiškas ir skaudus. Tačiau šeimos ir tautos nelaimės jos nepalaužė. Ji buvo tvirta ir šviesi asmenybė. Buvo dosni vargšams ir labai jautri kalboms, kuriuos nuosirdžiai globojo ir lankė. Savo aukštiesiems idealams dr. Veronika paliko ištikimą ne tik laisvoje Lietuvoje, bet ir būdamą tremtyje. Tad išsėkis ramybėje, ištikimoji Lietuvos duka, svetimoje žemėje, toli nuo savo mielos Tėvynės ir savųjų.

DRAUGAS, šeštadienis, 1989 m. rugpjūčio mėn. 26 d.

5

Išorikė dr. Vanda Sruogienė, ši mėnesį švenčiančia 90-tą gimtadienį, savo sveigoje sveikina „Peledu“ skilties skautininkes. Iš kairės: I eil. – Nijolė Uzubalienė ir Halina Plausinaitienė. II eil. – Ona Rozniekiene ir Halina Moliejene. II eil. – dr. Vanda Sruogienė ir Janina Mikutaitienė.

čadri.

Daugelyje miestų provincijoje, kuriu komunistai negalėjo pasiekti dėl geografinės izoliacijos, moterys tebėra laikomos po čadri, joms neleidžiama iš namų išeiti. Tačiau miestuose, kur atsirado daugybė moterų dėl karo netekusių savo vyrų, sūnų, brolių ir tėvų, ir dėl to turėjusių išmokti pačios užsitikrinti savo ir vaikų pragyvenimus, vargu, ar šios moterys, mujahidinams išvairius komunistus, norės vėl sugrįžti po kokio nors vyro valdžia ir čadri. Viena mokytoja kalba: „Daugelis moterų bijo šių fundamentalistų. Peshaware, vyrai, kuriu moterys rengiasi vakarietiški, yra apkaltinami nebuvimu gerais musulmonais, apkirstais vakarietiškomis idėjomis. O mes turime savo gyvenimo stilių“, ji sako. „Mes žinome, ką dėvėti ir kaip elgtis. Mums nereikia, kad šie fundamentalistai mujahidinai nurodinėtų ką daryti“.

Tačiau kovos, norint kraštą išvaduoti iš religinės islaminės diktatūros, laikantis puse krašto gyventojų – moteris visiškai vyrų nuožiūroje, ir stengiantis Afganistaną atverti XX amžiaus mokslo šviesai, prasidėjo net 1959 m., valdžią paėmus Muhammad Daoud ir jam paskelbus laisvę savanoriškai mesti čadri. Nežiūrint musulmonų mūly arsių protestų, paskelbus čadri panaikinimą, Kabulo gatvėse pradėjo nykti čadri, moterys pradėjo stoti į universitetą. Tačiau 1978 m., mokytiems marksistams nuvertus Daoud, musulmonai sukilo, o paplitus visuotinis riaušiams, sovietai atėjo į pagalbą jas numalšinti ir jau nebeprisitraukė.

Tačiau čadri nėra labai sena tradicija Afganistane. Kaimuose moterys jau nuo seno nedėvėjo čadri drabužių, nes jis kliudė dirbti laukuose. Bet miestuose pasiturintiems vyrams patiko čadri, nes tai rodė, jog jie išgali nedirbančias žmonas išlaikyti. Ši galvosena, aiškina viena afganė mokytoja, buvo svetima Afganistanui, importuota iš Irano ir Pakistano. Marksistai universitete

tik padėjo moterims spirtis prieš ta importuotą islamišką atgyveną.

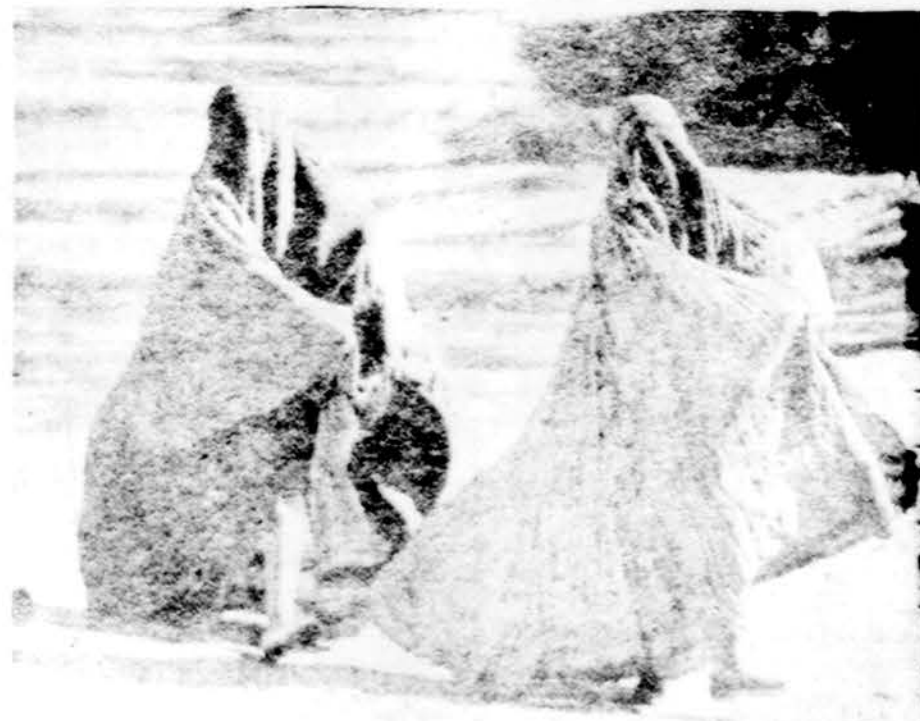
Tačiau nors vienintelės legalios Liaudies Demokratų Partijos vadai sau priskiria moterų emancipacijos nuopelną, daugelis mokytojų moterų sako, jog tai netiesa. Marksistai tik tiek prisidėjo prie moterų emancipacijos, kiek jiems išuždžius visą generaciją afganų vyrų, jų moterys buvo priverstos savaime išsikvoti sau ir vaikams pragyvenimą.

Ir ta pati emnicipacija yra dviprasmiška. Nors valdžia gūriasi specialiu moterų batalionu, ginančiu Kabulą, moterys karės tėra matomos tik paraduose, ne kovos zonose. Taipgi, nors 60% studentų Kabulo universitete yra moterys, tik 20 iš 600 profesūros yra moterys.

Panašiai abejotinos reikšmės yra ir mokytojų moterų vis didėjantis vaidmuo medicinos profesijoje bei valdžios institucijose. Bendrai imant, mokyti afganai ir jų šeimos, kas tik gali, emigruoja į kitus kraštus, kur jie turės galimybes tinkamai savo išsimokslinimą pritaikyti, grubių valdininkų ar nemokytų mūly nepersekiojami. Gi moterys, likusios be vyrų, turi senus tėvus ar luosus gimines globoti ir negali emigruoti. Jos yra priverstos likti Afganistane ir taikytis net ir prie neįmanomų sąlygų. O karo metu ypač ligoninėse darbų netrūksta.

Viena Kabule dirbanti valdininkė, apsirengusi vakarietiški, visuomet užsidėda čadri, lankydamosi kaime pas tėvus. Jos nuomone, Afganistanas nėra peržengęs savo feodalinę tradiciją. „Labai daug kas tebeprisiklauso nuo vyro nusistatymo“.

Todėl mokytos moterys Afganistane abeingai laukia mujahidinų pergalės. Nežinia, kas laukia mokytojų našlių, kurių ir sūnūs ir broliai ir tėvai išuždyti, jei Afganistane būtų įkurta fundamentalistų musulmonų diktatūra kaip Irane. Ateitis nežinoma ir neįauki.

Afganės moterys apsidengusios tradiciniu „čadri“.

NAUJI PROFESIONALAI — WASHINGTONO RAJONE

Washingtono miestas ne tik turtingas savo istorija ir paminklais, bet ir savo universitetais, apsuptas dar dviem skirtingomis valstijomis, kaip Marylando ir Virginijos — universitų skaičius padidėja. Tad ir šį pavasarį neuostabu, kad Washingtono lietuvių bendruomenė susilaukė net 8 aukštųjų mokslo baigusiu jaunuolių.

Rūta Virkutė

Nors gimė ir augo Hartforde, jauniausia duktė Danutės ir Augustino Virkūčių, atvažiavusi į Washingtoną studijuoti Amerikos Katalikų universitete, sparčiai įsijungė į Washingtono lietuvių bendruomenę. Visuomet su šypsena ir pilna energijos Rūta dirbo su jaunimu, tapdama Washingtono lietuvių jaunimo sąjungos pirmininke, taip pat JAV LJS centro valdybos sekretore. Koordinavo du JAV LJS politinius seminarus Washingtono. Dalyvauja Washingtono Jaunųjų Ateitininkų sambūrio veikloje. Priklauso Washingtono tautinių šokių grupei „Juosta“, kuriai, porai savačių likus prieš Tautinių šokių festivalį Hamiltono, perima vadovavimą, ir jos dėka ši grupė kaip vienetą reprezentuoja Washingtoną šiame Tautinių šokių festivalyje. Studijuodama pilnu laiku Rūta dirba ir Washingtono lietuvių informacijos centro būstinėje.

Rūta nuo mažens lankė katalikiškas mokyklas. Katalikišką gimnaziją baigė Hartforde 1985 m. Gyvendama Hartforde veikė skautuose ir priklausė tautinių šokių grupei „Berželiui“. Rūta baigė „Švyturio“ liuanistinę mokyklą. Nuo jaunystės Rūta lietuviška veikla tampa dalimi jos gyvenimo. Studijuodama Washingtono Katalikų universitete pilnu laiku Rūta šios veiklos neapleido ir sugebėjo ją puoselėti ne tik Washingtono rajone, bet ir įvairiuose suvažiavimuose, stovyklose bei seminaruose. Katalikų universitetą baigė šį pavasarį *Magna cum laude* iš politinių mokslų. Šį rudenį vyksta į Maskvą į Puškino institutą vienam semestriui studijuoti rusų kalbą. Po to Rūta žada važiuoti kuriam laikui į Lietuvą. Po Lietuvos jos tolimesni planai atrodo vel gražius jai į Washingtoną ieškoti nuolatinio darbo.

Ada Vadopalaite

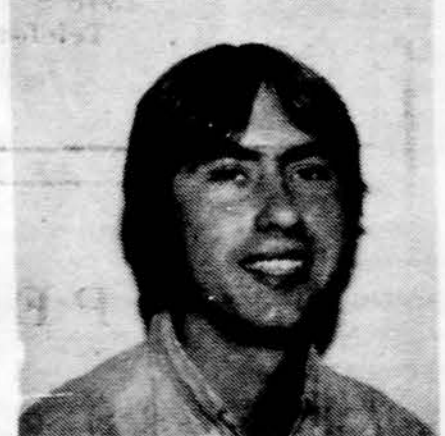

Gimė ir augo Washingtono rajone. Elvyros ir Jurgio Vodopalių vyriausia duktė. Ada baigė Kristijono Donelaičio liuanistinę mokyklą, kurioje vėliau buvo mokytoja bei mokytojos pavaduotoja. Priklausė skautams, ateitininkams, Washingtono tautinių šokių grupei „Gabijai“. Dalyvavo šokių festivaliuose, jaunimo kongresuose bei vasaras praleisdavo, važiuodama į įvairias jaunimo stovyklas, o 1987 metais mėnesį praleido Dainavos stovykloje, kaip meno ir gamtos pažinimo vadovė. Ada taip pat priklausė ir Washingtono Sporto klubui „Vejas“. Reprezentavo šį klubą lengvojo atletikoje ir plaukime Lietuvos Sporto žaidynėse ir 1983 II PLS žaidynėse Chicagoje iškovojo net aukso medalį moterų rutulio stūmimo. Mėgsta plaukinti ir šį pavasarį įsigijo nardo dymo laipsnį.

Ada baigė George Mason universitetą Virginijoje, gaudama bakalauro laipsnį pedagogijoje. Jos specialybė pradžios mokyklos mokytoja. Paskutiniuosius 3 metus buvo gabiųjų studentų sąrašo „Deans List“.

Turėdama talentą muzikoje, mene ir sporte, mėgsta laisvalaikį praleisti šiose srityse. Adą galima matyti Kaziuko mugėse bei tarptautiniuose festivaliuose marginant lietuviškus margučius. Vasarą praleido dėstydamas pradžios mokyklos vasaros kursus ir dabar ieško nuolatinio pradžios mokyklos mokytojos darbo.

Vytis Grinius

Vyčio gyvenimas prasidėjo saulėtojoje Californijoje, Riverside miestelyje. Ten augdamas lankė Šv. Kazimiero liuanistinę mokyklą, priklausė skautams. Vyčio tėvams Nijolei ir a. a. Liūtai Griniams persikėlus į Buffalo, N.Y., jaunojo Vyčio skautavimo kelias nepasibaigė, čia jo tėvas didelis skautininkas a. a. Liūtas Grinius išplečia skautų veiklą, kurioje ir Vytis dalyvauja. Būdamas dideli patriotas, Vyčio tėveliai nesigali laiko nei atstumu, ir Vytis yra vežamas kiekvieną sekmadienį į tautinių šokių repetitijas į St. Catherine miestelį Kanadoje.

Po kiek laiko Grinių šeima pakelia Buffalo ir 1976 metais atsikelia į Washingtoną. Gyvendamas Washingtono Vytis toliau lankė ir baigė Kristijono Donelaičio liuanistinę mokyklą. Priklausė tautinių šokių grupei „Gabija“ ir nenutraukė skautavimo, važiuodamas į skautų vasaros stovyklas bei dalyvaujamas Tautinių šokių festivaliuose.

Šį pavasarį Vytis baigė George Mason universitetą Virginijoje, gaudamas net du Bachelor of Arts diplomus. Vienas iš ispanų kalbos ir antras iš Latin American Studies.

Kol kas Vytis nenori šiais diplomais naudotis. Jau dabar įsisteigė savo privačią Kaminų valymo bendrovę, nes nori turėti savo biznį. Šalia to dar vakarais

uzsirašė imti keletą kursų, kurie jį domina, kaip muzikos teorija, pianino pamokos, buhalterija. Vytis mėgsta keliauti ir buruoti. Keletą vasarų yra praleidęs Pietų Amerikoje ir jai gerai išvažinėjęs. Atrodo Vyčio interesai yra išsišakoję ir įvairias sritis ir, anot jo, „kai gerai finansiniai susitvarkysiu, tai eisiu dirbti į Valstybės ministeriją.“

Darius Sužiedelis

Gimė ir augo Washingtono priemiestyje, prof. Antano ir Galinos Sužiedelių jauniasias sūnus. Turėdamas nepaprastai šiltą asmenybę, energiją ir iškaltą, Darius savo jaunam amžiui yra daug pasiekęs. Jį galima girdėti kalbant Vasario 16 d. minėjime, stovyklose, seminaruose bei skaityti jo straipsnius spaudoje.

Darius baigė Washingtono Kristijono Donelaičio liuanistinę mokyklą Washingtono. 1983 m. nuvyko į Vasario 16 gimnaziją tobulinti lietuvių kalbą. Gimnazija jam taip patiko, kad joje išbuvo net dvejus metus. Gimnazijoje igavo ne tik pasitikėjimą lietuvių kalboje, kartu išsivystė dvasia ir jautrumą ginti bei kelti Lietuvos reikalus amerikiečių ir kitataučių tarpe bei dirbti Lietuvos laisvei ir gerovei.

Grįžęs iš Vasario 16 gimnazijos įstojo į Amerikos Katalikų universitetą Washingtono, kur mokėsi politinių mokslų bei vokiečių kalbą. Tuo pačiu laiku Washingtono Georgetowno universitete mokėsi dar ir rusų kalbos. Gilinti rusų kalbą bei išklaušyti liuanistinius kursus 1988 m. pavasarį nuvyko vienam semestriui į Vilniaus universitetą Lietuvoje.

Nuo 1985 metų Darius dalyvauja Washingtono LJS veikloje. Atstovavo Washington VI Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongrese Australijoje, kur buvo išrinktas JAV LJS pirmininku. Dalyvauja šokių šventėje Hamiltono, šokdamas su Washingtono tautinių šokių grupe „Juosta“. Darius yra ateitininkas ir taip pat dalyvauja Washingtono Jaunųjų Ateitininkų sambūrio veikloje.

Šį pavasarį Darius baigė Katalikų universitetą, gaudamas bakalauro laipsnį politinių mokslų specialybėje. Dalį vasaros Darius praleido Lietuvoje. Visus 1990 metus nori praleisti Lietuvoje, dirbdamas vertėjo specialybėje.

Daumantas Pakštys

Audronės ir dr. Miko Pakščių vyriausias sūnus. Užaugęs nepaprastai lietuviškoje šeimoje, kalba puikiai lietuviškai, mėgsta skautavimą ir slidinėjimą. Dalyvauja skautų ir slidinėjimo stovyklose. Daumantas šį pavasarį baigė George Mason universitetą Virginijoje, gaudamas bakalauro laipsnį iš biznio srities. Dar prieš baigimą universitetu Daumantas jau gavo darbą Shield biznio kompanijoje savo specialybėje.

Laura ir Roma Reventaitės

Laura ir Roma savo jaunystę praleido Ridgefield CT., kur buvo įsijungusios į Hartfordo tautinių šokių grupę „Berželi“. Joms atvažiavus į Washingtoną studijuoti, meilę tautiniams šokiams nepamiršo, įsijungė į Washingtono tautinių šokių grupę „Juosta“ ir reprezentavo Washingtoną Tautinių šokių festivalyje Hamiltono bei kituose pasirodymuose. Seserys dvynukės yra Eglės ir Jono Reventų dukros ir šį pavasarį kartu su Rūta Virkutyte ir Dariusu Sužiedeliu baigė Amerikos Katalikų universitetą Washingtono. Roma išgijo Bachelor of Arts biznio administracijos diplomą, o Laura Bachelor of Arts iš psichologijos. Šiuo laiku abi seserys gyvena Washingtono, Roma jau dirba savo profesijoje. Abidvi seserys žada tęsti studijas, siekdamos magistro laipsnio.

Šalia minėtų, Amerikos Katalikų universitetą dar baigė ir Rimutė Pluškonytė iš Philadelphia. Tad gražus būrys jaunų profesionalų. Sveikinam juos baigusius aukštųjų mokslo ir įsijungusius savo pasirinktas profesijas. Sveikinam ir tėvelius bei senelius, kurių meilė ir globa jie užaugo. Linkim, kad ir išėję dirbti savo specialybėse ar toliau tęsiant aukštųjų mokslo nepamirštų savo tėvų ir senelių iedgotos meilės Lietuvai. Jaunatviška energija ir naujos profesijos įgytoms žinioms tapkite dalim atbūdančios tėvynės Lietuvos.

Elvyra Vodopalienė

NUTEISĖ TĖ ŠEJA

Cook apskr. apylinkės teismo teisėjas John J. McDonnell teismo rastas kaltu kyšių emimu ir nubaustas 6 metams kalėti.

VALOME
KILIMUS, BALDUS,
GRINDIS IR SIENAS
J. BUBNYS
737-5168

LIETUVA IR AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 2 Vienoje.
Kėlonė Nr. 105 spalio 5-19
\$2,159 iš Bostono ir Niujorko
\$2,342 iš Čikagos

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.
Kėlonė Nr. 102 lapkričio 2-15
\$1,699 iš Bostono ir Niujorko
\$1,882 iš Čikagos

LIETUVA IR BELGIJA Naujų metų kėlonė, 14 dienų: 9 naktų Vilniuje, 1 Maskvoje, 2 Brukselyje
Kėlonė Nr. 129 gruodžio 29-sausio 11
\$1,599 iš Bostono ir Niujorko
\$1,782 iš Čikagos

Ekskursijos į Palangą ir Klaipėdą su pernaktiniais kiekvienai grupei!

Baltic Tours patarnauja sudarant jūsų artimesiems dokumentus viešnagei pas jus. Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos parduotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Taip pat pradedame naują paslaugą, statant paminklus jūsų mirusiems giminiams Lietuvoje.

Platesnei informacijai ir kelionių lankstinukams kreiptis:
BALTIC TOURS
Suite 4
77 OAK STREET
NEWTON, MA 02164
Tel. 617-965-0800

WAGNER and SONS

TYPEWRITERS AND
ADDING MACHINES
Nuomoja, Parduoda, Taiso
Virš 50 metų patikimas jums
patarnavimas
5610 S. Pulaski Rd., Chicago
PHONE — 581-4111

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS
IR MĖGĖJAMS

Daug sutaupysite, perkami čia jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 8 valandos. Antradienį ir trečiadienį susikalsit lietuviškai.
3314 West 63rd Street
Tel. — PROspect 6-8998

V. T. ELECTRIC CO.
Licensed, Insured — Bonded
436-6937
Elektros ir namų apšildymo sistemų pataisymai.
Vytautas Taras

Dažymas namų iš vidaus ir lauko; kambarių remontavimas, elektros ir vandentiekio taisymas. Skambinkite
Vytiui: 925-5300.

MASTER PLUMBING COMPANY
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai, pompos. Išvalome užsikimšusius vamzdžius.
BEN SERAPINAS 636-2960

PARDAVIMAS IR TAISYMAS

MIGLINAS TV
2346 W. 69 St.
Tel. 776-1486

ELEKTROS ĮVYDIMAI — PATAISYMAI
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žiemi. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI
NAMA mieste ir priemiestiuose. Sąžiningai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6829 S. KEDZIE
778-2233

RE/MAX GREIT PARDUODA
RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6160

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI
NAMUS per šią įstaigą, prašome
paminėti, kad esate arba norite būti
Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

KMIECIK REALTORS
7922 S. PULASKI RD

DANUTĖ ŠCERBAITĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti Danutei Šcerbaitė Mayer dėl sąžiningo patarnavimo ir veltų jūsų namų įkainavimo.

WISCONSIN OPPORTUNITY
SPRING GREEN — package liquor store with 3 bedroom home. Only one in town. In new year round resort area — Great Potential! Carole Becker (608) 274-7500/
(608) 838-7436; #113303

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINOS IR ŠALDYTUUVUS
Kreiptis į Hermis Deckys
Tel. 585-6624. Nuo 8 ryto iki 6 v.v.
Kalbėti lietuviškai

VENCKAUSKAS, INC.
Builders & Remodeling

• Porches & Decks • Floor & Wall Tile
• Aluminum Siding & Trim • Kitchen & Baths
• Masonry • Rec Rooms
• Additions • Insurance Repairs

Peter (312) 448-0113

Parduodama virimo krosnis
gerame stovyje, „Roper“ gamybos, 30“ pločio.
Skambinti: 434-5993

HELP WANTED

PRINTING LETTERPRESS PERSON
with exp. Many company benefits. Top wage. Western suburbs, Downers Grove. 1st or 2nd shift.
Basic English necessary.
CHI 629-9300

“ATTENTION: EARN MONEY READING BOOKS! \$32,000/year income potential. Details. (1) 602-838-8885 Ext. Bk 7765.

RESTAURANT COUNTER HELP
Wanted for fast food restaurant. Part time days. (11 am to 3 pm). Experienced in kitchen skills. Excellent pay to start. Must speak good English.
SHAKE, RATTLE & ROLL
1945 S. Mannheim Rd.
Westchester, IL
Call: 447-8630

REAL ESTATE

BALYS BUDRAITIS
Nemokamai įkainuoja
jūsų namus.

Turėdamas ilgą metų patirtimą, greit ir sąžiningai patarnausiu pirkime bei pardavime. Kreiptis tel. 767-0600 arba 778-3971.
Adresas 6600 S. Pulaski Rd.
One stop Real Estate

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

Namų apžiūrėjimui
Sekmadienį, rugpjūčio 27 d.
nuo 1-4 v. p.p.

3543 W. 60 Pl. — 7 kamb. mūrinis namas; 4 mieg., atremtuota virtuvė ir vonios kamb.; išdažytas rūsys; 3 metų garažas; namas senesniai išdažytas, labai švarus. Skubinkite!

5919 S. Sawyer — 2 mieg. mūro „bi-level“, 3 metų namas. Didelė virtuvė, daug spintelių ir indaiva; 5 laiptai į žemutinį aukštą; 2 auto. garažas; centr. oro šildymas; atremtuotas vonios kamb. Vertas dėmesio. Skambinkite dabar!

No. 510 — Pravažiokite pro šalį, bet netrukdykite. 6618 S. Kedvale. Dailius 3 mieg. mūrinis namas, 26 metų. 1½ prausyklos pirmame aukšte; butas rūsyje turi 4 kamb. 2 auto. garažas, centr. vėsinimas, aluminio apdaila. Puikus pirkiny!

Tuščia vieta! Reikia kontraktoriaus! 2 tušti sklypai po 30 pėdų + gražus 6 mieg. namas, išdažytas rūsys, 2 auto. garažas. Daug galimybių kontraktoriui uždirbti makę pinigų! Skubinkite, skambinkite dabar!

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonu. Musų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namų įvertinimui skambinkite skubiai — dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100 & 436-8600

Century 21
DARR & ASSOCIATES
TEL. 376-1882
MIELAI PATARNAUSIU
PERKANT AR
PARDUODANT
NUOSAVYBĘ
NUOSAVYBES ĮVERTINIMAS VELTUI
KREIPTIS: RITA SLAPŠIENĖ
tel. namų: 430-2793

ARA REALTORS, INC.
PERKANT PARDUODANT NAMĄ
ar bet kokią nekilnojamą nuosavybę, sąžiningai ir mielai jums patarnaus

VALDA PAŠKUS
* kalba lietuviškai
* namų įvertinimas — veltui.
598-6222 857-7187

FOR RENT

Išnuomojamas 4½ kamb. modernus butas, pilnai įrengtas, su šiluma ir oro vėsinimu Marquette Parko apyl. Suaugusiems.
Tel. 598-6193 arba 476-2242

Išnuomojamas 4 kamb. butas pirmame aukšte Brighton Parko apyl.
Skambinti 376-0170

For rent 4 rm. apt. near 97 & Ridgeland, Oak Lawn. Clean, quiet, gas heat, reasonable. Adults only. Call 424-6020

Išnuomojamas 4 kamb. švarus, be apšildymo butas pirmame aukšte. Brighton Pk. apyl. Suaugusiems, be gyvuliukų. \$350 mėn.
Skambinti vakarais 927-1376

Išnuomojamas 9 kamb. namas Brighton Parko apyl. Suaugusiems arba dirbančiai porai.
Tel. 523-5291

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio,
8:30 — 9:00 v. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.

Adresas: 511 So. Nolton Ave.
Willow Springs, IL 60480.
Tel: (312) 839-2511

VLIKO PIRMININKAS NUĖJO Į KANOSĄ

BRONIUS NEMICKAS

Vliko 1989 m. liepos mėnesio „Elta“ Nr. 7, aprašydama Paryžiuje buvusią Helsinkio baigminio akto vykdymo peržiūros konferenciją, paskelbė nuostabių dalykų, būtent: „Birželio 1 d. Vliko pirmininkas dr. K. Bobelis turėjo progą pasikalbėti su Sovietų Sąjungos delegacijos pirmininku ambasadoriumi Juri D. Kašlev“ ir, bet to, dar dalyvavo Sovietų Sąjungos delegacijos sušauktoje spaudos konferencijoje. Vadinasi „suverenas“ Vliko pirmininkas, nušizemines ligi nevyriausybines organizacijos statytinio, nuėjo Sovietų Sąjungos delegacijos biuran „pasikalbėti“ su Kašlevu arba pagavo jį kur nors Sorbonos universiteto koridoriuose. „Pasikalbėjęs“ mėgaujasi Kašlevo „palankumu“, „mielu dėmesiu“ ir jo komplimentais „darbštiems ir gabiems pabaltiečiams“. Tačiau, kaip jau įprasta, nutyli, kokius klausimus aiškinosi su Sovietų delegacijos pirmininku ambasadoriumi Kašlevu ir kėlė Sovietų delegacijos sušauktoje spaudos konferencijoje.

Kaip žinia, Sovietų Sąjungos komunistų partijos ir vyriausybės pagrindinis tikslas – igyvendinti revoliuciją visame pasaulyje ir jį užvaldyti – yra tas pats, kaip ir buvo, nė kiek nepakitę. Įvairavo, keitėsi tik priemonės, kurių griebiamasi kelyje į siekiamą pasaulio užvaldymą.

Dabartinė Sovietų Sąjungos ūkio krizė verčia ją, be kitų dalykų, modifikuoti ir santykius su demokratiniiais kraštais, norint iš jų gauti kiek galint daugiau kapitalo ir technologijos, kad veikiau atkustų valstybės ūkis, nesužlugtų išpūsta ginkluotė ir nesumenktų laisvajame pasaulyje esą Sovietų visaip kaip (ekonomiškai ir kariškai) remiami komunizmo židiniai, kaip Kuba, Nikaragua, Afganistanas, Abisinija ir kt. Todėl Sovietų Sąjungos komunistų partijos XXVII-tasis suvažiavimas, sudarydamas užsienio politikos planą, pripažino reikmę veikliai kultivuoti santykius su demokratiniiais kraštais (kalbėtis, tartis, sugyventi), kad laisvajame pasaulyje išblėstų sovietinės blogio imperijos įvaizdis, įsidiegtų pasitikėjimas Sovietų Sąjunga ir prasiplėstų pinigų ir technologijos srautas į Rusiją.

Iš šių Sovietų užmačių išrieda ir ambasadoriaus Kašlevo „palankumas“, „mielas dėmesys“ dr. K. Bobeliui, šiltas žodis „darbštiems ir gabiems pabaltiečiams“. Betgi šitokios Sovietų Sąjungos užmačios, atrodo, negalėtų būti nežinomos nė pačiam Vliko pirmininkui dr. K. Bobeliui. Todėl ir iškyla klausimas: ar ši „suverenas“ Vliko pirmininko nuolanka Sovietų Sąjungos delegacijos pirmininkui ambasadoriui Kašlevui yra pakeliui su Lietuvos vadavimu iš sovietinės pavergties?

Nei laisvasis pasaulis, nei lietuvių tauta nepripažino ir nepripažįsta prievartinės Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą. Ir laisvasis pasaulis ir lietuvių tauta Lietuvos inkor-

poracijos nepripažinimą praktiškai išreiškia tam tikrais aki-vaizdžiais veiksmais. Laisvojo pasaulio demokratinės valstybės nuolat (įvairiomis progomis) padaro Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių inkorporacijos į Sovietų Sąjungą nepripažinimo viešus pareiškimus, visa eilė kraštų (kaip Jungtinės Amerikos Valstybės, Didžioji Britanija, Kanada, Vatikanas) pripažįsta nepriklausomos Lietuvos diplomatinės atstovybės ir su jomis bendradarbiauja, vengia veiksmų, kurie galėtų netiesiogiai implikuoti inkorporacijos pripažinimą: pvz. Jungtinių Amerikos Valstybių ambasadorius Sovietų Sąjungai nesilanko neteisėtai inkorporuotose Pabaltijo valstybėse, lietuvių tauta vedė prieš pavergtį dešimtmetį trukusį partizaninį karą, iš jos pareikalavusį šimtus tūkstančių kraujo aukų. Ir dabar tauta priešinasi visais

Demonstracijos Chicago miesto centre, minint gėdingos Molotovo-Ribbentropo sutarties 50 metų sukaktį. Pabaltiečių būrys prie paminklo.

Nuotr. J. Tamulaičio

pavergties sąlygomis jai galimais būdais. Betgi, „suverenas“ Vliko pirmininkas dr. K. Bobelis be jokios atodairios moklino pas Sovietų Sąjungos ambasadorių Kašlevą „pasikalbėti“ ir lenda į jo sukvietimą spaudos konferenciją, tarsi nesuvokdamas, kad ši jo veika implikuoja

inkorporacijos pripažinimą ir griauia Lietuvos vadavimui labai reikšmingos jos diplomatinės tarnybos pagrindus.

Nuolankiaujant Lietuvos pa-

vergeiui, malšta lietuvių tautos valstybinės nepriklausomybės kova, ir tolsta išsivadavimo aušra.

Bronius Nemickas

A.†A. JUOZAS NARAKAS

buvęs Lietuvos karo aviacijos gen. štabo pulkininkas leitenantas, mirė Goteborg'e, Švedijoje, 1989 m. rugpjūčio 6 d., eidamas 90-tuosius metus.

Liūdi žmona **Elsa Narakas**, gyvenanti Goteborg, Švedijoje, **sūnus dr. Algimantas Narakas** su šeima, gyvenantis Lausanne, Šveicarijoje, **duktė Rūta Narakas Case** su šeima, gyvenanti Millbrae, Kalifornijoje.

Santaros-Šviesos Federacijos suvažiavimas

36-as Santaros-Šviesos Federacijos suvažiavimas įvyks š.m. rugsėjo 7-10 d. Tabor Farm, Sodus, Michigan.

Suvažiavimo programa

Ketvirtadienis, rugsėjo 7 d. 2 val. p.p.

Pokalbis su Arvydu Juozaičiu.
Vytautas Kavolis, „Psichologinio žmogaus istorinė vaikystė“.
8 v.v. Vaclovas Milius, „Veiksniai, formavę lietuvių liaudies kultūrą“.
Pokalbis su Valentinu Masalskiu.

Penktadienis, rugsėjo 8 d.

9 val. r. Julius Šmulskystis, „Teisinga visuomenės santvarka Markso ir Engelson teorijoje ir dabartinė padėtis Lietuvoje“.
Guntis Šmidchens, „Trijų Pabaltijo emigrantų šeimų sagos“.

2 val. p.p. Ilona Gražytė-Maziliauskienė, „Kentėjimo sindromas“.

„Jaunimo požiūrių“ simpoziumas. Moderuoja Judita Sedaitytė, dalyvauja: Rita Dapkutė, Jurga Ivanauskaitė, Eugenijus Krukovskis, Guntis Šmidchens, Edvardas Tuskenis.

Pokalbis su Arvydu Medalinsku.
8 val. vak. Valentino Masalskio rečitalis.
10:30 val.v. Arvydas Reneckis, „Lietuvos tarybinio gyvenimo atspindžiai kino dokumentikoje“.

Šeštadienis, rugsėjo 9 d.

9 val. r. Jurga Ivanauskaitė, „Jaunosios kartos kultūrinė problematika Lietuvoje“.

Violeta Kelertienė, „Jaunieji romantikai Lietuvoje“.
2 val. p.p. Alfred E. Senn, „Du lietuvių atgimimai“.
Arvydas Juozaitis, „Teisingos visuomenės samprata“.
Multidisciplinarių studijų instituto, Algimanto Mackaus knygų leidimo fondo, AM & M fundacijos, Metmenų ir Santaros-Šviesos federacijos posėdžiai.

8 val. v. Literatūros vakaras: Raymond Filip, Jurga Ivanauskaitė, Kostas Ostrauskas, Liūnė Sutema.
Naujų knygų suktuvės.

10:30 val. v. — Lietuviškas naktinis klubas.

Sekmadienis, rugsėjo 10 d.;

9:30 val. r. Bronius Vaškevičius, „Jurgio Savickio prozos meninė raiška“.

Suvažiavimo metu vyks Gemos Duobaitės-Phillips tapybos paroda.

Norintieji suvažiavime dalyvauti, prašome iki š.m. rugsėjo 5 d. užsiregistruoti pas **Mariją Paškevičienę, 306 55th Place, Downers Grove, IL 60516.**

KONFISKAVO NAMUS

Federaliniai pareigūnai konfiskavo namus 5854 N. Kenmore, Chicagoje, turinčius 27 butus ir vertus pusės milijono dolerių. Jų savininkas pardavė slapto policijos agentui narkotikų ir buvo įtartas jų prekyba.

Mano senelis Percyfield kartą man padovanojo knygelę, i kurią jis įrašė: „Jėga ir švelnumas: vyrai praktikuoja pirmąją, o moterys antrąją. Tu praktikuok abudū“.

John Percyfield

Idealiausia moteris man yra tokia, su kuria galiu verkti.

Enzo Biagi

Muzika nepadeda skaudančiam dančiui.

George Herbert

A.†A. BRONĖ MISELIS SUTKAITYTĖ

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.
Mirė 1989 m. rugpjūčio 24 d., 2:05 val. vakaro, sulaukusi 72 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 35 m.
Pasiliko dideliame nuliūdime dukros Danguolė, Dalia Jaagund, žentas Rein, sūnus Vytautas Miselis, marti Danutė; anūikai Linas ir Daiva; sesuo Danutė Richter ir kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Velionė buvo našlė a.a. Antano.
Kūnas pašarvotas sekmadienį, rugpjūčio 27 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus-Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St.
Laidotuvės įvyks pirmadienį, rugpjūčio 28 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.
Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę dukros, sūnus, sesuo ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A.†A. FELICIJA URBELIENĖ

Gyveno Melrose Park, IL.
Mirė 1989 m. rugpjūčio 24 d., sulaukusi 80 m. amžiaus.
Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 40 m.
Pasiliko dideliame nuliūdime seserėčios Ona Poškienė su vyru Jonu, Eleonora Gierszewska ir daug giminių Amerikoje, Lietuvoje, Brazilijoje ir Lenkijoje.

Velionė buvo našlė a.a. Juozo.
Priklausė Lietuvos Dukterų draugijai.
Kūnas pašarvotas sekmadienį, rugpjūčio 27 d. nuo 2 iki 8 v.v. Borman Funeral Home koplyčioje, 1600 W. Chicago Ave., Melrose Park, IL.

Laidotuvės įvyks pirmadienį, rugpjūčio 28 d. Iš koplyčios bus atlydėtas 9:30 val. ryto į Melrose Park katalikų parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Tautinės lietuvių kapines.
Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę seserėčios ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Borman Funeral Home. Tel. 344-0714.

A.†A. JUOZAS STAŠKA

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.
Mirė 1989 m. rugpjūčio 20 d., sulaukęs 74 m. amžiaus.
Gimė Lietuvoje, Šveikšnojė. Amerikoje išgyveno 35 m.
Pasiliko dideliame nuliūdime sesuo leva Koopmans, brolis Vincentas Lietuvoje ir kiti giminės.

Priklausė Lietuvių Šaulių sąjungai, Šakių, Zarasiškių, Našlių ir našliukų klubams.
Kūnas pašarvotas sekmadienį, rugpjūčio 27 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St.
Laidotuvės apeigos įvyks pirmadienį, rugpjūčio 28 d. Laidotuvės privačios.

Nuliūdę sesuo, brolis ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

Mielam Bičiuliui

A.†A. JUOZUI PAŠKEVIČIUI-ARVYDUI

mirus, jo dukrai, sūnui, vaikaičiai, giminėms ir artimiesiems reiškiamo nuosirdžiai užuojautą ir jungiamės maldoje su visais.

Bronius ir Eleonora Palūlioniai

A.†A. EDVARDUI SABUI

per anksti Amžinybėn iškeliavus, jo tėvus JURGYTĘ ir JUOŽĄ, seserį AUDRĄ, senelius HALINĄ ir ZIGMĄ MOLIEJUS ir visus gimines bei artimuosius užjaučiame ir kartu liūdime.

Konstancija ir Vaclovas Nenortai
Dalia ir Rimas Jakai
Birutė ir Vytenis Nenortai

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGO PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

V A N C E

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. 652-5245

APLINK MUS

x „Draugo“ metinis ir jubiliejinis banketas, kurį rengia renginių komitetas, bus Martinių pokylių salėje Evergreen Parke rugsėjo 24 d., sekmadienį. Stalus dar galima užsisakyti pas renginių komiteto narius, taip pat ir pavienius bilietus galima gauti komitete ir „Draugo“ administracijoje.

x Muzikos ir dramos vakaras įvyks Ateitininkų studijų dienos Dainavoje rugsėjo 3 d., sekmadienio vakare. Programą atliks kompozitorius, gitaros virtuosas Petras Aglinskis ir aktorė Nijolė Martinaitytė.

x Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje nuo rugsėjo 13 d. veiks lietuvių kalbos pamokos lietuviškai nemokantiems vaikams, o nuo rugsėjo 15 d. bus pamokos suaugusiems. Pamokoms vadovaus Gailutė Valiulienė.

x „Margutis“ reikalingas talkos. Reikia apnakvydinti Vilniaus dainų ir šokių ansamblį. Atvyksta 49 asmenys. Koncertai rengiami spalio 7, 8, 9 dienomis Jaunimo centre. Kas galėtų priimti vieną ar porą ansamblių, prašoma pranešti „Margutiui“. Telefonas 476-2242. Dekojame.

x „Aušros Vartų“ tunto 40 metų jubiliejui paminėti balius įvyks š.m. rugsėjo 30 d. 6 v.v. Pasaulio Lietuvių centre, Lemonte. Informacijai skambinti tūntininkai S. Kerelytei po 6 v.v. tel. 257-2558.

x Ieškomas Vytukas Frišmantas, Prano sūnus gimęs 1921 m. Jo ieško Aidai ir Gražina Frišmantai. Jis, arba ji pažįstantieji, prašomi skambinti: 312-847-3824.

x Jaunučio Puodžiūno balieto studija rudens sezoną pradės rugsėjo 6 d., trečiadienį. Nauji mokiniai prašomi registruotis tel. 778-7182 arba studijoje, 2418 W. Marquette Rd.

x Dėmesio! Darbo Dienos savaitgalį, sekmadienį, rugsėjo mėn. 3 d., 8:30 v.v. (Mi. laiku) įvyks Jaunimo sąjungos, Čikagos skyriaus šokiai, VFW — American Legion salėje, New Buffalo, Michigan. Gros „Gintaro“ orkestras. Šokiai baigiasi 1:30 v.v. (Mi. laiku). Kaina: 5 dol. Informacijai skambinkite Svajonei Kerelytei, 781-1121, po 8:00 v. v.

x Algis Liepinaitis dabar dirba First Rate RLT, 4545 W. 67 St., Chicago, tel. 787-2400. Šimet jis pardavė namą už 3 mil. dolerių vertės. Prašome pasinaudoti jo mandagiu patarimu.

x Parduodamas GINTARO klubas, 2548 W. 69 St., Chicago, lietuviams! Pasiūlymas tik 3 mėnesiams. Galima derėtis dėl biznio ir pastato kainos/sąlygų. Skambinti: Contract Services, tel. 890-0333. Svetimtaučiams „Gintaro“ klubas bus pasiūlytas š.m. lapkričio 1 d.

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX FIRST, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169.

x JAV LB krašto valdyba prašo visus rinkusius parašus dėl Molotovo-Ribbentropo pakto negaliojimo kaip galima greičiau juos siųsti į krašto valdybos raštine Lietuvos paveldavimu, šie parašai bus persiųsti į Lietuvą ir kartu su Lietuvos parašais išteikti kam skirti.

x Žiedas, paliktas per „Draugo“ gegužinę, dar iki šiol neatsiimtas ir neatsiūkia jo savininkė. Kas žiedą pametė, prašoma skambinti administracijai 585-9500 darbo metu. Žiedas yra moteriškas.

x Paeiško savo giminių Asta Komskytė iš Lietuvos. Gimines yra Anna Norvilas ir Sophie Gercis arba jų vaikai. Žinantieji arba patys paeiško-mieji prašomi kreiptis į „Draugo“ administraciją darbo metu.

x Šv. Kryžiaus ligoninėje rugpjūčio 31 d., ketvirtadienį, 5 val. po pietų kavinėje bus užkandžiai vyresniems žmonėms ir atsakymas — paskaita apie sunkumus miegoti. Informacijai reikia pasiskambinti iš anksto tel. 471-5944.

x Dr. A. Šova Litanistikos tyrimo ir studijų centro muziejuje padovanojo retą ir idomų eksponatą — Taujėnų kunigaikščių Radvilų bizūną. Ruošiant ekspoziciją apie baudžiavos laikus Lietuvoje, tai bus vienas įdomiausių eksponatų. Vadovybė nuoširdžiai dėkoja už dovaną.

x Priešmokyklinio amžiaus vaikų registracija į Vaikų Namelių mokyklėle bus rugsėjo 6 d. 7 v.v., 2743 W. 69 St., Chicago, IL. Įėjimas — per kiemą. Registracija įvyks tikrai tą vakarą.

x Sūnus Stasys ir Ignas Lietuvoje ieško asmenų, pažinusių tėvą Igną Alimą, mirusį 1981 m., gyvenusį 49-toje gatvėje Cicero. Žinantieji, prašome skambinti Rekašiams, tel. 724-7794.

x Lietuva Parcel Service praneša, kad nuo rugpjūčio 1 d. vėl uždešas maitas visiems maisto produktams. Vaistai ir vaikų drabužiai bei avalynė nemuituojami. Maisto produktai bus muituojami ir Lietuvoje, jei siųsite paprastu paštu patys. Siuntiniai siunčiami paštu nebuvo sulaukyti ir nieko bendro neturi su kargo (bagažu). Informacijai kreiptis: J. Juodvalkienė, 4457 S. Talman, Chicago, 60632, tel. 847-2614.

x JUOZAS RACEVIČIUS, namus parduoda greit. Įkainojimas — veltui. Skambinti Bell-Bace RE, tel. 778-2233.

x Baltic Monuments, Inc., 2621 W. 71 Street, Chicago, Ill. Tel. 476-2882. Visų rūšių paminklai, žemiausios kainos, geriausiomis sąlygomis.

x Akiniai siuntimui į Lietuvą. Kreiptis: J. Aldona Kaminskiene, Optical studio, 2620 West 71 Street, Chicago, Ill. 60629. Telefonas 778-6766.

x American Travel Service Bureau parpina lektuvų bilietus atvykusiems iš Lietuvos, kurie turi skirti iš New Yorko ir Washingtono į Chicago, Los Angeles, Cleveland, ar kitus miestus. Taip pat turi žmogų New York, kuris sutinka atvykstančius iš Lietuvos ir juos palydi skrendant į kitus miestus. Tą patį patarnavimą atlieka ir grįžantiems į Lietuvą. Kreiptis į American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 1-312-238-9787.

x Apie sutarimus Gotlando saloje kalbės Vliko pirminkas dr. K. Bobelis. „Atstovavimas Europos parlamente“ kalbės Vliko atstovas A. Venskuskis iš Paryžiaus ir apie naujus kelius Tautos Fonde kalbės J. Giedraitis iš New Yorko. Šie pranešimai radijo ir spaudos atstovams ir Chicago visuo-menei bus penktadienį, rugsėjo 1 d., 7 val. vak. Jaunimo centro mažojoje salėje. Visi maloniai kviečiami.

x Lapkričio 5 d., sekmadienį, Jaunimo centre įvyks Kristijono Donelaičio liuanistinių mokyklų madų paroda. Madų parodos tema „Miesto sapnai“.

x Violeta Kelertienė kalbės apie „Jaunuosius romantikus Lietuvoje“ Santaros-Šviesos suvažiavime rugsėjo 7-10 d. Tabor Farm, Sodas, Mich.

x Rugpjūčio 25 d. „Draugo“ mirties pranešime buvo padaryta klaida. Mirusios pavarde turi būti Piktuzienė, ne Piktuzienė. Atsiprašome.

x Kun. Francis Kura, Spring Valley, Ill., Liucija Kurkulienė, Rochester, N.Y., gražino laimėjimų šakneles ir kiekvieną pridėjo po 30 dol. auką. L. Kurkulienė dar savo laiškelįje pareiškė, kad, jei ji laimėtų, tai tą viską paaukotų „Draugui“. Nuoširdus ačiū už viską.

x Dr. Vilija Kerelytė praneša, kad nuo šių metų rugsėjo 6 d. ji atidaro antrą kabinetą 6132 So. Kedzie Ave. Kabinetas — veiks trečiadieniais nuo 12 iki 7 val. vak. Skambinti tel. 778-6969 arba 246-4000.

x Dr. Petras Kisieliū, didelis komp. D. Lapinsko kūrė-bos gerbėjas, DUX MAGNUS kelionei į Lietuvą/plokštei paaukoj 1,000 dol. Nuoširdus, ateitininkiškas ačiū!

x Dėmesio video aparatų savininkai! Galbūt esate pastebėję, kad užsieninių vaizdajuosčių negalima naudoti amerikie-tiškos gamybos rekorderiuose ir atvirkščiai. Norint vaizdajuos-tis panaudoti, reikia jas „iš-versti“ — pritaikyti. Už labai prieinamą kainą IHF Produc-tions pritaikys jūsų vaizda-juosčių kasetes greit ir tiks-liai, naudodami „state-of-the-art digital“ aparatus. Kainoraš-ty galite gauti atsilankydami arba parašydami žemiau nuro-dytu adresu, arba skambin-dami 312-436-0038. Taip pat čia galima pirkti arba išnuomoti lietuviškų dokumentinių filmų. IHF Productions patenkins visus jūsų video pareikalavimus. Sav. Petras Bernotas. IHF PRODUCTIONS, 3015 W. 59th St., Chicago, IL 60629.

x Dėmesio! Jeigu ruošiatės pirkti ar parduoti namą Cicero, Berwyn, Riverside, Westchester ar kituose vakariniuose prie-miesčiuose, kreipkitės į Alex Realty, 5727 W. Cermak Rd., Cicero, IL. Tel. 656-2233. Įstai-gai vadovauja Aleksas Šatas ir sūnus Viktoras. Viktoras Ša-tas — profesionalas nuosavybių apkaunuotojas. Įvertina palik-imus. Jo patarnavimu nau-dojasi bankai, taupymo bendro-vės ir pritaikyti asmenys. Jeigu mes negalim parduoti: mes galim patys nupirkti!

x Kelionę laivu š.m. gruodžio 4 d. (vienai savaitei) rengia „Laiškai Lietuviams“. Įdomus maršrutas: San Juan, St. Thomas, Martinique, Grenada, Isla de Margarita, Caracas (Venezuela). Informacijai kreiptis: American Travel Service Bu-reau, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643, tel. 312-238-9787.

Lietuviai demonstracijoje Chicago miesto centre rugpjūčio 23 d. Molotovo-Ribbentropo sutar-ties pasirašymo minėjime.

Nuotr. J. Tamulaitis

TELEVIZIJA, NAUJA KARTA, LOS ANGELES (5)

Ketvirtadienį, rugpjūčio 10 d., pradėjome antrąją studijų savaitės pusę. Atsibodo aprašymai? O mums, studijų savaitės dalyviams, ji dar neat-sibodo. Oras supastovėjo: ne taip viską.

x Paremsite Pasaulio lie-tuvių centrą Lemonte, atsilan-kydami į ten ruošiamą Der-liaus šventę, rugsėjo 23 d. Nuo 7 v.v. iki aušros skambės dainos, pritariant akordeonui ir gitarai; bus laimėjimų ir kitokių įvairenybių. Maistas — bajoriš-kas, alutis iš statinių! Įėjimo bilietai po 5 dol. — Vaznelių Gifts International, arba skambinti R. Kronui, 968-0184. Visi laukiami!

x Darome nuotraukas pa-sams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsiimti. American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787.

x Jaunas Argentinos lie-tuvis ieško bet kokio darbo. Skambinti: 445-9044 arba 422-0101.

x Ieškoma moteris prižiū-rėti mergytę ir berniuką Glen Ellyn apylinkėje. Laikas ir alga pagal susitarimą. Kreiptis: dienos metu 597-7843, po 3 v. p.p. 858-6438.

x Ligos draudimas atvyku-siems iš Lietuvos ir kitų kraš-tų. Kreiptis pas A. Lauraitį, A. & L. Insurance Agency, 4651 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. 60609. Tel. 1-312-523-9191.

x PATRIA praneša, kad kol kas Maskvos kargo sandėliuose yra prekių perteklius, todėl Swiss Air, mūsų manymu rim-čiausia kargo linija, kol kas laikosi paskelbto embargo. Galime pasiūlyti per kitas kargo oro linijas, tačiau dovanos adresatų nepasieks du ar tris mėnesius. Pasikeitus padėčiai, pranešime. Vaziuojantiems ar-ba grįžantiems į Lietuvą turime labai didelį elektroninių bei kitokių, Lietuvoje paei-daujamų, prekių pasirinkimą. PATRIA 2638 W. 71 St., Chi-cago, tel. 312-778-2100. Sav. A. ir F. Šluta.

x NAMAMS PIRKTI PA-SKOLOS duodamos mažais mė-nesiniais įmokėjimais ir pri-einamais nuosimčiais. Kreipki-tės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. V17-7747.

JUOZAS MASILIONIS

kažka, kaip pernai, o visai priimtinas oras ir polsui, ir studijoms, ir uodams.

Dienai pirmininkauja Apoli-naras Bagdonas, Chicago's Pedagoginio lit. instituto lektori-us. Pirmąją šios dienos paskaitą skaitė Danutė Dir-vonienė, Švietimo tarybos narė ir Lemonto vaikų namelių mokytoja ir vedėja. Jos tema — „Televizijos neigiamas įtaka vaikams“. Pastebėta, kad vaikų koncentracija trumpėja. Tai televizijos įtaka. TV vaikų pro-gramose duoda apie 40 minučių programą, ką nors pamokančio, o paskui pereina į ką nors lengvo. Per 60 sekundžių iškeliama problema ir ji išspren-džiama. Dabar norima greitų atsakymų ir bet kokios pro-blemos išsprendimų. Ilgas sėdėjimas prie TV kenkia vaiko galvėjimui. Apskačiuota, kad vaikai nuo pradžios mokyklos ligi aukštesniosios baigimo mokymuisi paskiria 13,000, o TV žiūrėjimui 16,000 valandų. Vaikai labiau mėgsta reklamas, negu pačias programas. Maža-mečiai iki 5 m. nesupranta skir-tumo tarp realybės ir fantazijos, 7-8 m. jau supranta, labai jaut-rius, stengiasi imituoti savo herojus. Matyti vaizdai daro įtakos ir po 20 metų. Patartina tėvams žiūrėti programas drauge su vaikais, riboti

žiūrėjimą, atrinkti programą.

Diskusijose dar daugiau pasisakyta apie neigiamą TV įtaką. Yra amerikiečių sąjūdžių, kovojančių prieš blogas pro-gramas, kreipiamasi į skelbimų davėjus, kad jie neremtų blogų filmų rodymo.

Dana Mikužienė, Chicago's K. Donelaičio lit. mokyklos moky-toja, skaitė paskaitą „Nauja karta, nauja kalba, nauji prisitaikymai“. Įvadui prele-gentė pasipaskojė apie savo jaunystę, kuri labai skyrėsi nuo ano meto kitų to amžiaus žmonių; kilusi iš mišrios ir vėliau persikyrusios šeimos. Mokėsi Putname. Buvo linkusi prie vaidybos. Augdama lie-tuviškoje aplinkoje, išaugo lietuvaite, svajoję ištėkėti už lietuvių ir vaikus išauklėti ir užauginti lietuviams (Ta svajonė išsipildė: ištėkėjo už lietuvių, vaikai labai gražiai kalba lietuviškai). Seniau į mišrias šeimas buvo žiūrima nepalan-kiai, o i jų vaikus kaip į pa-vainikius. Laikai keičiasi. Grynai lietuviška šeima darosi retenybė, o ir ne vienos grynai lietuviškos šeimos vaikai nemoka lietuviškai. Lietuviybė šeimoje nebėra centriniu tašku. Iš tokių šeimų ateina vaikai i lietuviškas mokyklas, nori pabūti kiek lietuviškoje aplin-koje, pramokti lietuviškai. Neatstumkim nė vieno, norinčio lietuviškai išmokti. Išaugo nau-

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

— A. a. Joana Kęsgailienė-Steponavičiūtė, 77 metų am-žiaus, mirė rugpjūčio 1 d. Mont-realyje. Po pamaldų Aušros Vartų parapijos bažnyčioje iš-vežta į Šv. Jono lietuvių kapines Mississaugoje. Liūdi giminės.

— A. a. Antanas Mockus, 67 metų amžiaus, mirė rugp-jūčio 3 d. Montrealyje. Iš Aušros Vartų parapijos bažnyčios po pamaldų palaidotas Notre Dame des Neiges kapinėse. Nuliūdime liko žmona, duk-tė, du sūnūs su šeimomis ir daug giminų.

ja karta, naujos pažiūros. Turim prisitaikyti prie naujos kartos pažiūrų, jungti rankas ir protus, jiems padėti, kad ir šio šimtmečio patijoje pabaigoje lietuvių kalba čia, Amerikoje, nebūtų retenybė.

Diskusijose buvo pageidauta, kad Švietimo taryba daugiau dėmesio kreiptų mišrioms šeimoms ir jų prieaugliui. Mišrios šeimos auklėjimas priklauso nuo lietuviškosios pusės stiprumo ir nuo kitos pusės tolerantiškumo. Lengviau, kur motina lietu-vė.

Popiečio valanda buvo paskir-ta tolimiesiems vakarams — Los Angeles lietuviškai veiklai. Ma-rytė Sandanavičiūtė-Newsom pranešė apie savo vadovaujamą Šv. Kazimiero lit. mokyklą, o Danguolė Razutytė-Varnienė apie savo vadovaujamą „Spindulį“.

Šv. Kazimiero lit. mokykla veikia nuo 1949 m., atšventė 40 m. sukaktį. Turi 120 mokinių, veikia įvairios klasės, jų tarpe ir lietuviškai besimokančiųjų dvi grupės. Turi seminarą, kuris susirenka kas antrą šeštadienį. Naudojasi parapijos patalpomis nemokamai. Turi 22 mokytojus, neskaitant pagelbininkų. Surasti mokytoją yra problema, dažnai turi pasitenkinti mamytėmis ir studentėmis pagal-bė. Švenčia Vasario 16, motinos dieną, Kalėdų eglutę. Pasiryžę mokyklą išlaikyti ligo XXI amžiaus.

„Spindulį“, įkurta ir vadovautą mokyklą „Spinduliu“ susijusia istorinė medžiaga, su kuria stud. savaitės dalyviai galėjo susipažinti.

Vakare Kryžių kalne buvo pagerbti žuvę dėl Lietuvos par-tizanai ir tremtiniai.

Advokatas

GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 460-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis

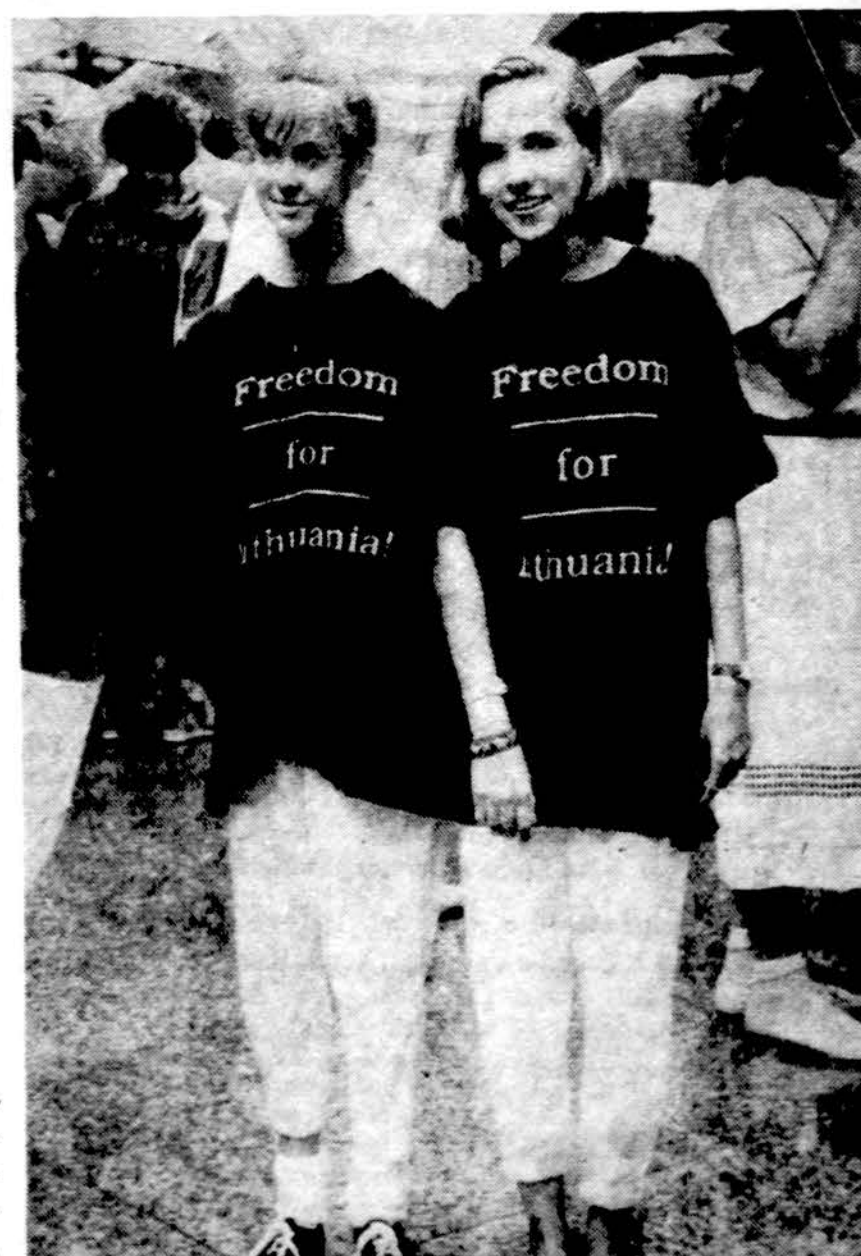
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS

Vytėnis Lietuvninkas
2501 W. 60th Street
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 9–6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais
pagal susitarimą

ADVOKATAS

ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. 325-3157
Valandos pagal susitarimą

Jaunosios Karaitytė ir Mikučauskaitė demonstracijoje prieš Molotovo-Ribbentropo gėdingą sutartį jos 50 metų sukaktįje.

Nuotr. J. Tamulaitis